

AUSTRIJA.

Bet noras ir reikalingumas uždarbiavimo kaskart auga, o įstatymai ir tradicijos dar nevisai palaidžia moteris iš amžiaus nukaltų pančių. Neveltui pirmos moteris visuomet griebiasi laisvų profesijų, kur konkurencija lengviau

su vyrais išlaikoma, nes šlap moterims iki šiai dienai yra sunkiau vietos gauti, o jei ir gauna, tai už tą patį darbą joms visuomet yra mažiau mokama kaip vyrams. Tokio mažesnio užmokesnio priežastis yra nemaž, bet viena iš svarbiausių, tai moterų neprisirengimas prie jų atliekamojo darbo. Tokiam neprisirengimui pralinti yra kaskart daugiau jūriama speciališkų mokyklų moterims.

Lietuvoje dabar užvis truksta žmonių gerai žinančių prekybą ir žemės ūkį, todėl čia moterims gal ir būtų tinkamiausia uždavinio dirva. Stokiuojant vyrų profesionalų, jos lengviau ir gal geresniais išlygoms gauti čia vietas, jei būtų prie tokio darbo atlikimo, kaip reikiant prisirengusios.

Apskritai imant kiekvieną moterį, norėdama senus prietarus apie save panaikinti, turi: 1) rupintis igyti kokią nors profesiją; 2) tos savo profesijos užsiėmimą turi įnešti į savo šeimos gyvenimą, kad visi joje matytų naudingą darbininkę ir išmokytą moters darbą godoti. 3) nesiliaudama sau reikalavus su vyrais lygių teisių mokslo ir darbavimo įgyjimui, ji turi stengtis visuomet pasirodinti tokią profesiją, prie kurios palinkimais turi; 4) turi dar stengtis savo darbavimosi priedėti prie savo visuomenės susidomėjimą.

Palengvinimui pasiekimo viso to pasistengsime, kiek galėdami, suteikti moterims žinias apie visokių mokslų-amatų mokyklas.

Siuo pirmu atveju duodame Rusijos įžymesnių ūkio ir prekybos mokyklų surašą, suprantama tokių, kurios yra arba vienoms moterims įkurtos, arba kur moteris lygiai su vyrais yra priimančios.

Negalime susilaikyti neįsargiai linkėjimo, kad mūsų tas patarimas neįsėdėtų į niekus. Kad kuodidžiausias lietuvių skaičius suvarėtų jį sau ir savo visuomenės naudai.

Ūkio mokyklos: 1) *Stebutovo ūkio kursai*, Peterburge (Aptiekos mokyklų surašas, 10). Priimančios moteris baigusios kokią augstesnę mokyklą; baigusios valdžios moterų gimnazijas, arba tokių pat teisių kitiokias įstaigas. Užmokesnis metams už mokslą 125 rub.

2) *Peterburgo žemės ūkio mokykla* (Kaniennyj Ostrov nabezn. W. Nevski 18). Mokslo kursas trivė 4 metus. Priimama valdiniai ir mėsūnos baigusios 6 klases, tik neįsėdinti kaip 17 metų. Kursų tikslas—prisiūti mokytojus, agronomus, įvairių ūkio šalių specialistus. Už mokslą metams 100 rub.

3) *Augimo žemės ūkio kursai moterims* Maskvoje, prie kunigaikščio Golitsino gimnazijos. Baigusios tuos kursus įgyja agronomų vardus.

4) *Augstiesni moterų kursai Varšavoje* (Vlodzimierzo gatvė 3-5), tarp kitų mokslų yra ir žemės ūkio skyrius, mokslas trivė 3 metus, mokesnis metams 140 rub. Priimančios mokinės nuo 16 metų.

Pirklybos mokyklos: 1) *Pirklybos institutas profes. Dovnar-Zapolskio*, Kijeve (Bibikovo bulv. N. 24). Mergaitės priimančios baigusios vidutinės mokyklas. 2) *Augstiesni komercijos ir visuomenės mokslo mokykla*, Peterburge (Nevski prospekt 102). Pirmuose dviejuose kursuose išguldoma augstesnė prekybą ir juridiskai-ekonomijos mokslai; trečias kursas specialiai lavina atskirose prekybos šakose ir visuomenės veikime. Ant dviejų pirmųjų kursų mokama už mokslą metams 125 rub., trečiajame kurse nuo 85 rub. iki 125 rub.

Iš privatinų mokyklų yra dar 3) *Augstiesni prekybos kursai J. Sternadakis* Varšavoje (S-to Kryžiaus gatvė 30). Tie kursai yra po prekybos ir pramonės ministerijos globa. Priima baigusias gimnaziją. Už mokslą metams 120 rub.

4) *Prekybos kursai moterims Račkovskienės*, Varšava (Maršalkovska gatvė 80). Mokslas trivė duje metus, arba vienus metus. Užmokesnis už dviejų metų mokslo kursą po 120 rub. metams; už vieno metų mokslo kursą — 100 rub.

5) *Prekybos mokykla Voyzbuno*, Varšavoje (Erivano gatvė 14). Mokinės, kurios laiko "kursus" dieną, užmokesnis metams 150 r.; toms kur vakarais tesilanko už pusmetį 50 rub.

6) *Atskirų prekybų šalių ir verslininkų kursai Gracijono Pyskos*, Varšavoje (Erivano gatvė 9). 7) *Prekybos vakariniams kursams*, Varšavoje (Prosta gatvė 12). 8) *Buchhalterijos kursai*, St. Chankovskio, Varšavoje (Naugar-do gatvė 43).

9) *Prekybos kursai Chvat-Cynskio*, Varšavoje (Maršalkovska g. 109).

Tiek šiam kartui, vasarai begant nesikj pasistengsime prie to paties klausimo sugrįžti ir kiek galėdami suteikti kuodidžiausią nurodymų apie moterims prieinamas mokyklas ne tik augstesnes, bet ir paprasčiausias, kur šioje ar tokio amato yra mokoma.

("Lietuvos Zinios").

DAR VIENA MUSŲ INTELI-GENTŲ PRIEDERMĖ.

Su pavasariu prasideda Lietuvoje žemės ūkio parodų sezonas. Iš stambesniųjų parodų, kiek žinome, rengiamos Panevėžyje, Sialiuose, Marijampolėje.

Iš tų, į kurias jau nesiekia teko seniau žiūrėti, žinome kuodidžiausias, ką jos mums suteiks, jei mes nepasistengsime patys šioškas bei tokias atmainas jose įvesti.

Tose parodose, kaip žinome, vien stambieji dvarininkai rodo savo išpėnėtus gyvulius. Bet kokią naudą suteikia valstiečiui toks į tuos išpėnėtus, brangiųjų, sveltinių kraštų, gyvulių žiurėjimas?

Zinome visi mūsų dvarininkų nusmukimą, tik gal nevisi aiškiai numanome to nusmukimo priežastis. Gal kažkuriam pasirodė, kad jie per daug savo visokiems smagumams išleidžia, gal per daug tingininkai. Žinoma, kad ir tai kartais atsitinka, bet matome nesiekį, kad jų darbesnėji ir šykštesnėji ir gi nusmunka. Didžiausia tokio nusmukimo priežastis, tai dvarininkų ūkių vedimas prisitaikant vien arba prie savo ūgaidų, arba prie kasdien kur pamatytų madų, o ne prie racionalinio išskaitavimo. Visur užsienyje geri ūkininkai veda prideramai buchhalteriją (knugų vedimą), kuri visuomet aiškiai parodo, kokią ūkio šaką, kiekviename ūkyje skyrum paėmus, duoda pelną, o kuri nuostolį.

Daniijoje, mažų ūkių šalyje, būtų per sunku kiekvienam ūkininkui mokyti buchhalteriją užlaikyti, todėl ten yra suruoštos taip vadinamos buchhalterijos stotys. Iš tų stotų, sulyginant už mažą užmokesnį kiekvienas ūkininkas gali gauti tam tyčia suruoštus sąsiuvinus, kuriuose yra atspausdinti skyriai su nurodymais, kas reikalinga ūkininkui užrašinėti. Prirašytus sąsiuvinus vėl grąžina stotin ir iš ten, kokiam laikui praslinkus, kurios kaip ant delno rodo, kas ūkyje duoda pelną ir kas nuostolį.

Tokių būdu ūkininkaujant, kiekvienam ūkininkui nėra sunku sametinė konferenciją ir apdirbo partijos ripkimams platformą. Pripažino darbininkų organizaciją "Western Federation of Labor". Nutarta teipgi reikalauti visuotinio balsavimo renkant urėdinius.

SOCIJALISTAI PIETINĖS DAKOTOS.

Pierre, S. D. Čiankyščiai visokių tautų socialistas atlaikė savo metinę konferenciją ir apdirbo partijos ripkimams platformą. Pripažino darbininkų organizaciją "Western Federation of Labor". Nutarta teipgi reikalauti visuotinio balsavimo renkant urėdinius.

SVETUR PINIGUS ISLEIDZIA.

Garlaivuose (vaziuojančiuose pasaziežiu Europon, berzelio mėnesį išpirktą pirmos klases šifkronų 17539. Už jas turtingų amerikū užmoka 5 milijonai doliarų. O kiek jie Europoj pinigų išleis! Ne smagu mat didžiurčiams Amerikoj gyventi.

IS HAVAI SALŲ.

Ateiviai iš Lietuvos ir Lenkijos, apie 400 darbininkų, atisaukė prie maskoliškojo konsuliaus Washington melzdami jo padėti jiems sugrįžti tėvėšien. Tie ateiviai skundžiasi, jog juos čia suviliojo agentai prigavėjai o čia juos stengiasi vergais padaryti cukraus plantacijose.

NEVALIA GERIMŲ DYKAI DUOTI.

Hanchenstee, N. J. Čiankyščiai teisėjus Milton Demarst uždėjo valgyklos laikytojui Wenzui bausmę 500 dol. užtai, kad jis savo valgytojams prie pietų duoda be užmokesnio po vyno butelį. Mat gerimų dykai duoti neleist.

SALNOS.

Malone, N. Y. New Yorko valstijoj daugely vietų buvo gana didelės šalnos pereinę pėnyčias.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS CAMBRIDGE, MAS.

22 d. gegužio buvo čia prakalbos parengtos Lietuvos Sunų Dr-jos. Kalbėtojai buvo: Gegužis, Bagočius ir Michelonas. Žmonij pri-sirinko pilna svetainė, net sėdynių pritruko.

Pirmiausiai kalbėjo Gegužis apie mūsų tautą, kaip ji kitąkart buvo galinga ir didelė, o dabar apsi-leido dėl atsilikimo apsvietime ir moksloje nuo kitų tautų. Mūsų lietuviai dabar ir susirinkimams

IS IRON RIVER, MICH.

Jau pirma buvo "Lietuvų" rašyta, jog gal čia neužilgo kils streikas darbininkų rudos kasyklose. Bet streiko nebus bent šiuomet. Kompanija māt, išgirdusi, kad darbininkai organizuojasi, rūsai į uni-gilę išleido savo šnipus surinkti pri-prakalbos pasikvietę kalbėtoją iš

IS ST. CHARLES, ILL.

Lietuviai dirba sunkiausius dar-bus. Skaito jų apie 400. 2 yra mėsos pardavinėtojai, keli laiko kar-čiamas. Žinoma, lietuviai daugiausiai laiko karčiamas. Draugijos yra 2 — D. L. K. Vitauro ir Sv. Jurgio. D. L. K. Vitauro drau-gija buvo parengus apvaikšioji-mą 30 dieną gegužio. Buvo su-prakalbos pasikvietę kalbėtoją iš

patogiausia, suruošiant visiems su-prantama lietuvių kalba paskai-tas apie visokius ūkio reikalus. Vie-na iš svarbiausių temų turėtų būti pamokymas ir išrodymas sodie-čiams buchhalterijos naudos. Už-ėmus tuo klausimu valstiečius, gal pasiektų ir pas mus tokias stotis, kaip Daniijoje suruošti, be kurių ūkių vedimas liks visuomet vien vaikų žaistu su užristomis aki-mis, kas dabar viensėdžiams išsi-skirsčius ūkininkams gali būti tie-siog pavojinga.

Tokių paskaitų suruošimui pri-valtyti integritai-specialistai pa-rodų komitetams pasiūlyti ir sa-vo paskaitų turinį pranešti lietu-viškų laikraščių redakcijoms.

Matome jau ne nuo šios dienos, kaip be inteligentų pagalbos mūsų sodiečiams sunku yra žengti pir-mus žingsnius prie susispietuso kultūros darbo. Negaisinkime to-dėl laiko, ir stengimės, kas kaip gali patarnauti sodžių apsvietimo ir susipratimo pakėlimui!

("Lietuvos Zinios").

IS AMERIKOS.

PINIGŲ DIRBĖJAI KALĖJE-ME.

Jefferson City, Mo. Prasizen-gėlių Lee Jaer ir Jos Vail kam-barų čiankyščiams kalėjime rado netikrų pinigų dirbtuve; rado kvartmas ir padirbtus netikrus kvo-terius ir pusdoliarius.

NAUJI AUKSO LAUKAI.

Iditarod City, Alaska. Sitose ap-linkinėse rado naujus aukso plo-tinginiuką. Žinoma, kad ir tai kartais atsitinka, bet matome nesiekį, kad jų darbesnėji ir šykštesnėji ir gi nusmunka. Didžiausia tokio nusmukimo priežastis, tai dvarininkų ūkių vedimas prisitaikant vien arba prie savo ūgaidų, arba prie kasdien kur pamatytų madų, o ne prie racionalinio išskaitavimo. Visur užsienyje geri ūkininkai veda prideramai buchhalteriją (knugų vedimą), kuri visuomet aiškiai parodo, kokią ūkio šaką, kiekviename ūkyje skyrum paėmus, duoda pelną, o kuri nuostolį.

IS CAMBRIDGE, MAS.

22 d. gegužio buvo čia prakalbos parengtos Lietuvos Sunų Dr-jos. Kalbėtojai buvo: Gegužis, Bagočius ir Michelonas. Žmonij pri-sirinko pilna svetainė, net sėdynių pritruko.

IS IRON RIVER, MICH.

Jau pirma buvo "Lietuvų" rašyta, jog gal čia neužilgo kils streikas darbininkų rudos kasyklose. Bet streiko nebus bent šiuomet. Kompanija māt, išgirdusi, kad darbininkai organizuojasi, rūsai į uni-gilę išleido savo šnipus surinkti pri-prakalbos pasikvietę kalbėtoją iš

IS ST. CHARLES, ILL.

Lietuviai dirba sunkiausius dar-bus. Skaito jų apie 400. 2 yra mėsos pardavinėtojai, keli laiko kar-čiamas. Žinoma, lietuviai daugiausiai laiko karčiamas. Draugijos yra 2 — D. L. K. Vitauro ir Sv. Jurgio. D. L. K. Vitauro drau-gija buvo parengus apvaikšioji-mą 30 dieną gegužio. Buvo su-prakalbos pasikvietę kalbėtoją iš

IS CAMBRIDGE, MAS.

22 d. gegužio buvo čia prakalbos parengtos Lietuvos Sunų Dr-jos. Kalbėtojai buvo: Gegužis, Bagočius ir Michelonas. Žmonij pri-sirinko pilna svetainė, net sėdynių pritruko.

IS IRON RIVER, MICH.

Jau pirma buvo "Lietuvų" rašyta, jog gal čia neužilgo kils streikas darbininkų rudos kasyklose. Bet streiko nebus bent šiuomet. Kompanija māt, išgirdusi, kad darbininkai organizuojasi, rūsai į uni-gilę išleido savo šnipus surinkti pri-prakalbos pasikvietę kalbėtoją iš

IS ST. CHARLES, ILL.

Lietuviai dirba sunkiausius dar-bus. Skaito jų apie 400. 2 yra mėsos pardavinėtojai, keli laiko kar-čiamas. Žinoma, lietuviai daugiausiai laiko karčiamas. Draugijos yra 2 — D. L. K. Vitauro ir Sv. Jurgio. D. L. K. Vitauro drau-gija buvo parengus apvaikšioji-mą 30 dieną gegužio. Buvo su-prakalbos pasikvietę kalbėtoją iš

IS CAMBRIDGE, MAS.

22 d. gegužio buvo čia prakalbos parengtos Lietuvos Sunų Dr-jos. Kalbėtojai buvo: Gegužis, Bagočius ir Michelonas. Žmonij pri-sirinko pilna svetainė, net sėdynių pritruko.

IS IRON RIVER, MICH.

Jau pirma buvo "Lietuvų" rašyta, jog gal čia neužilgo kils streikas darbininkų rudos kasyklose. Bet streiko nebus bent šiuomet. Kompanija māt, išgirdusi, kad darbininkai organizuojasi, rūsai į uni-gilę išleido savo šnipus surinkti pri-prakalbos pasikvietę kalbėtoją iš

IS ST. CHARLES, ILL.

Lietuviai dirba sunkiausius dar-bus. Skaito jų apie 400. 2 yra mėsos pardavinėtojai, keli laiko kar-čiamas. Žinoma, lietuviai daugiausiai laiko karčiamas. Draugijos yra 2 — D. L. K. Vitauro ir Sv. Jurgio. D. L. K. Vitauro drau-gija buvo parengus apvaikšioji-mą 30 dieną gegužio. Buvo su-prakalbos pasikvietę kalbėtoją iš

IS CAMBRIDGE, MAS.

22 d. gegužio buvo čia prakalbos parengtos Lietuvos Sunų Dr-jos. Kalbėtojai buvo: Gegužis, Bagočius ir Michelonas. Žmonij pri-sirinko pilna svetainė, net sėdynių pritruko.

IS IRON RIVER, MICH.

Jau pirma buvo "Lietuvų" rašyta, jog gal čia neužilgo kils streikas darbininkų rudos kasyklose. Bet streiko nebus bent šiuomet. Kompanija māt, išgirdusi, kad darbininkai organizuojasi, rūsai į uni-gilę išleido savo šnipus surinkti pri-prakalbos pasikvietę kalbėtoją iš

IS ST. CHARLES, ILL.

Lietuviai dirba sunkiausius dar-bus. Skaito jų apie 400. 2 yra mėsos pardavinėtojai, keli laiko kar-čiamas. Žinoma, lietuviai daugiausiai laiko karčiamas. Draugijos yra 2 — D. L. K. Vitauro ir Sv. Jurgio. D. L. K. Vitauro drau-gija buvo parengus apvaikšioji-mą 30 dieną gegužio. Buvo su-prakalbos pasikvietę kalbėtoją iš

IS CAMBRIDGE, MAS.

22 d. gegužio buvo čia prakalbos parengtos Lietuvos Sunų Dr-jos. Kalbėtojai buvo: Gegužis, Bagočius ir Michelonas. Žmonij pri-sirinko pilna svetainė, net sėdynių pritruko.

IS IRON RIVER, MICH.

Jau pirma buvo "Lietuvų" rašyta, jog gal čia neužilgo kils streikas darbininkų rudos kasyklose. Bet streiko nebus bent šiuomet. Kompanija māt, išgirdusi, kad darbininkai organizuojasi, rūsai į uni-gilę išleido savo šnipus surinkti pri-prakalbos pasikvietę kalbėtoją iš

nemoka priderančiai užsilaikyti. Mat kelios anavitės atgal "Ap-švietos" kuopos buvo parengtos prakalbos. Išgirdę apie tai kuni-gas Krasnickas, per pamokslą lie-pė savo aveloms neiti, "ei gi eity, tai ten kelti triukšmą ir neleisti kalbėti; supuvusiais kiaušiais mė-tyti. Tai ta negraži pasielgimā tulų čiankyščių lietuvių savo kal-boj ir privedė kalbėtojas Gegužis, labai peikė tokį neismanųliū varto-jamā, kovos budą su kalbėtojais, nes toki pasielgimā žemina lietu-vių garbę. Pirminus kalbėtojų apie kiaušinius, tuoj tam žmogui, kuris pereinat susirinkimam atėjo su kiaušiais, dingtelėjo, jog tai apie jį kalbama. Jis pradėjo nerimauti ir teip kaip pe-reitą kartą, bandė kelti triukšmā, bet kalbos pertraukti negalėjo; kal-bėtojas užbaigė kalbā.

Paskui kalbėjo Michelonas ir Dr. Matulaitis, bet paskutinis ma-žai kalbėjo, nes, kaip nekviestas iš kalno, nebūvo prisirengęs. Bagočius savo kalbą teipgi nu-rodinėjo, kad žmogui būtina rei-kia mokslo įieškoti, skaityti laik-raščius ir knygas, gyventi su tiks-lu, darbuotiesi savo tačtos labui.

Susirinkime buvo iš So. Bosto-no "Birutės Kanklių" choras, ku-ris prakalbų tarpuose dainavo lie-tuviškas dainėles ir tokiu būdu puosė susirinkimą.

Vakaras buvo gerai surengtas, bet publika reikia papiekti, nes lai-ke daing ir prakalbų neužsilaikė ramiai: garsiai šnekęs ir tokiu būdu kitiems neleidė prakalbų ir klausyti. Buvo toki, kurie garsiai sakė: čia kalbėtojai socialistas, mes ne klausykime; girdi, ir mūsų kunigas juos labai keikia, liepia į prakalbas nuejti, juos mušti, apmesti akmenimis, ar supuvusiais kiaušiais. Ir išlikro, kol čia nebuvo kunigo Krasnicko, viskas buvo ra-mu. Žmones, kad ir susirinkdavo prakalbų klausyti, užsilaikydavo ramiai, o dabar mūsų dvasiškas vadovas išmokino žmones triukš-mus kelti. Išlikro jo pamokslai gerų vasių išduoti negali. Nedė-lions iš sakyklos bauriausiais zo-džiais plusta, keikia socialistas ir visus žmones, kurie tik jo bažny-čiai pinigų neduoda, kurie dešim-tines nemoka.

8 d. gegužio per pamokslą įsai-dė persekiooti socialistus; ant bur-dininkų kad nelaikytų jų ant bur-dininkų. Katalikai privalą bedievius skusti bosams, kad nuo darbo pa-varytų, o jei tas negelbėtų, tai pra-nešti jam, kunigui.

Mūsų kunigėlis, teip mandagiai apsieidamas su bedieviais ir so-cijalistais į trumpą laiką tiek jų priveisė, kad nei pats nežino kiek dar yra, o jų skaitilį vis dar duagina, nes kur nepasieks, vis padaro bedievių. Vaisingas mat mušų kunigėlis. Neužmiršta nei drau-gijų, kurios jam nepasiduoda. Ka-dangi "Lietuvos Sunų dr-ja" ne-prašė jo, leidimo prakalbas rengti, tai per pamokslą teip grubijoni-s-kai, kaip tik jis moka, ją išgabino ir siundė ant jos ir jos surengtų prakalbų pamokslą klausytojus.

V. Genys.

IS CAMBRIDGE, MAS.

14 d. gegužio buvo čia parengtas teatrališkas perstatymas. Atlošė drama "Blinda". Losimas pasi-sekė gerai, bet publika užsilaikė blogai.

8 d. gegužio buvo parengtos Lietuvos Sunų Dr-jos prakalbos. Rinkta aukos nauda Chery naš-laichi. Surinkta \$8.29. Į draugiją prisirašė 25 nariai.

Cambridge Teatrališkoji kuopa

naujų metų dieną parengė teat-ra-liską perstatymą. Atlošė kome-diją "Audra giedroje". 12 kovo buvo parengtos prakalbos Lietuvių Socijalistų S. 71 kuopos. Kal-bėjo Baranaukas, atstovė L. S. D. P. 17 d. balandžio Apšvie-tos kuopa parengė prakalbas. Kal-bėjo Bagočius ir Antonov. 28 d. balandžio tapo uždaryta vakarinė angliskos kalbos mokykla gana iš-kilmingai: dainavo angliskas mo-terų choras, kalbėjo gi Bagočius.

St. Gricius.

IS IRON RIVER, MICH.

Jau pirma buvo "Lietuvų" rašyta, jog gal čia neužilgo kils streikas darbininkų rudos kasyklose. Bet streiko nebus bent šiuomet. Kompanija māt, išgirdusi, kad darbininkai organizuojasi, rūsai į uni-gilę išleido savo šnipus surinkti pri-prakalbos pasikvietę kalbėtoją iš

IS ST. CHARLES, ILL.

Lietuviai dirba sunkiausius dar-bus. Skaito jų apie 400. 2 yra mėsos pardavinėtojai, keli laiko kar-čiamas. Žinoma, lietuviai daugiausiai laiko karčiamas. Draugijos yra 2 — D. L. K. Vitauro ir Sv. Jurgio. D. L. K. Vitauro drau-gija buvo parengus apvaikšioji-mą 30 dieną gegužio. Buvo su-prakalbos pasikvietę kalbėtoją iš

IS CAMBRIDGE, MAS.

22 d. gegužio buvo čia prakalbos parengtos Lietuvos Sunų Dr-jos. Kalbėtojai buvo: Gegužis, Bagočius ir Michelonas. Žmonij pri-sirinko pilna svetainė, net sėdynių pritruko.

IS IRON RIVER, MICH.

Jau pirma buvo "Lietuvų" rašyta, jog gal čia neužilgo kils streikas darbininkų rudos kasyklose. Bet streiko nebus bent šiuomet. Kompanija māt, išgirdusi, kad darbininkai organizuojasi, rūsai į uni-gilę išleido savo šnipus surinkti pri-prakalbos pasikvietę kalbėtoją iš

IS ST. CHARLES, ILL.

Lietuviai dirba sunkiausius dar-bus. Skaito jų apie 400. 2 yra mėsos pardavinėtojai, keli laiko kar-čiamas. Žinoma, lietuviai daugiausiai laiko karčiamas. Draugijos yra 2 — D. L. K. Vitauro ir Sv. Jurgio. D. L. K. Vitauro drau-gija buvo parengus apvaikšioji-mą 30 dieną gegužio. Buvo su-prakalbos pasikvietę kalbėtoją iš

IS CAMBRIDGE, MAS.

22 d. gegužio buvo čia prakalbos parengtos Lietuvos Sunų Dr-jos. Kalbėtojai buvo: Gegužis, Bagočius ir Michelonas. Žmonij pri-sirinko pilna svetainė, net sėdynių pritruko.

IS IRON RIVER, MICH.

Jau pirma buvo "Lietuvų" rašyta, jog gal čia neužilgo kils streikas darbininkų rudos kasyklose. Bet streiko nebus bent šiuomet. Kompanija māt, išgirdusi, kad darbininkai organizuojasi, rūsai į uni-gilę išleido savo šnipus surinkti pri-prakalbos pasikvietę kalbėtoją iš

IS ST. CHARLES, ILL.

Lietuviai dirba sunkiausius dar-bus. Skaito jų apie 400. 2 yra mėsos pardavinėtojai, keli laiko kar-čiamas. Žinoma, lietuviai daugiausiai laiko karčiamas. Draugijos yra 2 — D. L. K. Vitauro ir Sv. Jurgio. D. L. K. Vitauro drau-gija buvo parengus apvaikšioji-mą 30 dieną gegužio. Buvo su-prakalbos pasikvietę kalbėtoją iš

IS CAMBRIDGE, MAS.

22 d. gegužio buvo čia prakalbos parengtos Lietuvos Sunų Dr-jos. Kalbėtojai buvo: Gegužis, Bagočius ir Michelonas. Žmonij pri-sirinko pilna svetainė, net sėdynių pritruko.

IS IRON RIVER, MICH.

Jau pirma buvo "Lietuvų" rašyta, jog gal čia neužilgo kils streikas darbininkų rudos kasyklose. Bet streiko nebus bent šiuomet. Kompanija māt, išgirdusi, kad darbininkai organizuojasi, rūsai į uni-gilę išleido savo šnipus surinkti pri-prakalbos pasikvietę kalbėtoją iš

IS ST. CHARLES, ILL.

Lietuviai dirba sunkiausius dar-bus. Skaito jų apie 400. 2 yra mėsos pardavinėtojai, keli laiko kar-čiamas. Žinoma, lietuviai daugiausiai laiko karčiamas. Draugijos yra 2 — D. L. K. Vitauro ir Sv. Jurgio. D. L. K. Vitauro drau-gija buvo parengus apvaikšioji-mą 30 dieną gegužio. Buvo su-prakalbos pasikvietę kalbėtoją iš

renka unistų vardus ir surašus per-juoda kompanijai, kompanija gi tuos surašus įduoda ne tik savo bosams, bet ir kitoms kompani-joms. Bosai perduoda juos mės-i-ninkams, grocerninkams ir kito-kiesiems krautuvėms, kad apsunkti- kredita. Bosai įieško vien progos atstatyti nuo darbo unijon prisirašiusiu darbininkus, paleidžia nuo darbo pirmiausiai nevedėjus; teisinasi, buk neturi kur rudos par-duoti, todėl atsieina darbā ma-zinti. Pradėjo atleidinėti jau ir vedusius. Tokiu būdu neteko

zinti. Jo lapai visada auga po tris kruvoje. Kartais jį vadinama tri-lapiu parstupu. Pavasaryje jo la-pai esti raudoni, vasarą gi esti gi-liai žali ir žvilgant, o rudenį gra-ziai škarletiniai. Dėl tokių jų gra-zumo žmonės, ypač vaikai, esti patraukiami prie jų. Jie juos ski-nasi, neša namon ir buva sunkiai apnuodintais.

Parstupe nuodai randasi visose jo dalyse: stiebuose, lapuose, šak-nyse ir vuogose. Nuodais yra tirš-tas, lipnus aliejus, galintis leng-vai prilipti prie čiupinėto odos. Patyrus, jog nuo čiupinėjimo pri-lipo prie kuno dalis nuodų, kuo-greičiausiai reikia tas vietas gerai apiplauti muilu ir šiltu vandeniu. Muilas pralina taukus ir alie-jus. Plauti reikia gerai, nes leng-vas nuplovimas gali tuos nuodus vien praplatinti ant didesnės kuno ap-rubės. Plovimas alkoholiu teipgi yra geras, jeigu gerai nu-plaunama.

Grazus augalas sausūnė arba skirpstas kartais klaidingai esti pa-laikomas nuodinguoju parstupu. Vienok sausūnė lengva atskirti pagal jos lapus, augančius po pen-kis kruvoje ir kekes mėlynų vuogų. Nuodingasis parstupas visad turi po tris lapus kruvoje, o jo vuogos vasarą buva šviesiai škarle-tinės.

Vis—kas.

ATSAKYMAS KRITIKUI.

Kaip matau, pradėsim rupintis pažinimu ir valymu savo kalbos. P. Vienokas, ėmęs mane kritikuoti, nepasigailėdamas sudrožia man už mano ybių aibes. Nurodyti klai-das yra geru daktu, tik turiu pa-sakyti, kad jis visgi klysta, many-damas mane ybė kur reikia ir kur nereikia vartojant. Ne, vartoju ją tik ten, kur ji, pagal mūsų ka-lbininkų nurodymą tinka: pasielgi-mų ir daiktų vaizdo ir padėjimo, ar prieigimties pavadinimui, k. v.: melagybė, šviesybė, sunkybė, lenkybė. Teipogi vietoje svetimos ir netinkamos mūsų kalbai galu-tis -izmas; šiteposi aš sakčiau: švinybė, fanatybė, cinybė, vietoje šovinizmas, fanatizmas, cinizmas, bet reformybė p. V. bereikalo man primeta, aš sakau reforma. Kad aš tuomi negaliu prieš kalbos dės-nius nusidėti, tai tą matome iš ki-tų kalbos pavyzdžių; mes nesako-me: katalikizmas, pagonizmas, tik katalikybė, pagonybė, arba p. V. -ystei pirmenybę duodant sakome: katalikystė, pagonybė. Kam gi tad sakyti: protestantizmas, socializ-mas, ar kokis kitas -izmas, nau-jesniųjų mūsų raštinkų, nepažy-stantčių savo kalbos nukaltas? Ant-galo tai nėra mano išrada (bet ne išradimas); aš tame seku p. Bugos nurodymus, kurie nebuvo paduoti klaidingais. Jis gali tame suklysti, kaip ir kiekvienas kitas, bet kol jo argumentai nėra sumuši, aš nemanau, kodėl visuomenė neturė-ti jų laikytis.

Jis sako, kad ne filologai (kal-bininkai — mano pataisa), bet žmonės kalbą tveria. Nežinia ko-dėl laikraščiai netalpina "žmonių" rašytų korespondencijų teip kaip jos parašytos, bet vis jas pertaiso? Musų žmonės Amerikoje sako: "auza", strytas, "tinkino", "runi-no". Ar tai yra lietuviška kalba? Juk žmonių sutverta! — Girdi, kal-bą žmonės tveria... kuo tad yra kalbos žinovai, ar ne žmonės? — Jie, yra daugiau kaip žmonės; tai žmonių ziedai. Ir tik jie vieni vi-suomet buvo ir bus kalbos tverė-jais. Kalba tai poėty ir kitų rasti-ninkų išrada ir padaras, kurią pas-kūti žmonės, vadinasi, liaudis pasa-ūna. Anglų kalbą, kurią p. V. sta-to mumų pavyzdžių, yra sutver-ta Chauserio, Langlando, Spen-terio, B. Jonsono ir daugybės kitų raštinkų. Raštinkų sutverta, raštinkų plėtojama ir užlaikoma. Tas yra su kiekviena kalba; argi mes vieni darytume kitaip? Netoli nuvažiuotume.

Jis sako, kad anglai pasisavin-dami svetimus žodžius jų neiškai-ko. Kaip jis mažai juos ir jų kalbą pažysta! Kaip jie tad pada-ro juos angliškais? Jie turi duoti savotišką išvaizdą; kitaip jie ne-bus angliškais, netiks angli reika-lams, nei dvasiai. Jie turi juos keisti; ir kad paimdami svetimus žodžius perkeičia tai kiekvienas-mato. Jie, rods, stengiasi palikti jų seną raišybę, bet tuomi jie įbra-zdina į tokį žodžių miškę, kad iš jo išeiti negali; jų vaikai pusę sa-vo mokslo laiko praleidžia vien

"spell'imui". Jei šito laikytusi lietuvių kalbos tverėjai, tai prieitu prie to paties. Kokia nauda? Nevienuodumai pas mus yra; teip pat yra atgal grįžimai prie to, kas buvo paniekinta, užmesta, bet ar tas yra daroma tyčia, visome-nės erzinimui? Visai ne; tai buvo apsirinkimai; jie pamatyta ir sten-giamasi pataisyti. Čia nėra ko nusiminti; ar guostis; senesnės raš-tijos kaip mūsų, po ilgų metų, yra apvalomos nuo jų netinkamy-bių; paklaidų taisymas, tai yra pirmynėiga ir tuomi reikia džiaug-tis.

P. V., priskaitydamas man tankų rašybos kaitaliojimą, bereikalo pri-skaito jį man; aš seku tik kalbos žinovų nuomones, kurios sutai-ko su mano supratimu; kokių naujy-bių nesuprantu, tų nei nevartuju. Sitai va: aš nesuprantu, kodėl ra-soma: iškau, jėga ir jė; mano ausėi jie visuose atvejuose skamba vienokiai ir aš nematau reikalo je skirti ir net nežinau kur ir kam tas atskiris-reikalingas; to aš nesu-prantu ir nevartuju. Bet kitus, kaip medžiaga, o ne medėga, ra-sau sulgy to paties dėsnio, ką ir pradžia. P. V. reikalavimas galūnė-džia atmeti yra labai ne-nyškas. Jis matyt vienais saldu-mynais užaugintas ir nemėgsta šiurkštybių, tuo tarpu gyvenime šiurkštybės randamos tankiai ir kaip kur jos padaro puikią poėži-ą. Kodėl gi mes jų neturėtume turėti kalboje? Kodėl vuodega, vuodega ir vedega, o ne vuodžiaga, vuodžiaga ir vedžiaga, nežinau; gal vien dėlto, kad teip nėra. Mes var-ditu e be udegelės, nes lengviau parašyti, bet jei p. V. uodegėlę pa-tinka, jis gali ją vartoti, Kriau-saitis ją pripažysta teipgi; gali buti mes ir mes.

Kodėl viespatija ir karalija arba kodėl valstija, teipgi nežinau, bet šitą žinau, kad valstija ir valstybė tai yra du dalykai, kuriuos p. V. sumaišo; valstija yra šalis, o val-stybė, valstija valdantieji žmonės. Kodėl moterų ne moterų; dantų, ne dantių; ausų, ne ausių; akme-nų, ne akmenų ir tt., tai ir dėlto, kad teip geriau skamba, nors kitur ir suminkštinta galūnė lygiai yra vartojama k. a. debesų ir debesų.

Bet mano straipsnyje padaryti aklys ir arklys būk abu paeina nuo akti, nėra ma-ano išvedžiojimu, tik raid-rinkio paklaida; mano buvo: aklys ar oklys; raidrinkiui pasidarė ma-za klaida — man didelė. "Nusi-jautojimai" nėra mano žodis, tai matyt jis pažiam p. V. priklauso; aš vartojų žodį išsijautojimas nuo žodžio išsijautoti, vadinasi, jaus-mus išreikšti; teip pat sakau nusi-siuntimas nuo žodžio nusiųsti, vadinasi ne pačiam imti atsakomy-bę už ką, tik parodyti kitą, kuris už tą atsako. Gal tai netikė žo-džiai, bet aš juos ėmiau iš žmo-nių kalbos. Geisčiau, kad p. V. parodytų kuomi jie negerai.

Kad aš savo kalbos nežinau teip, kaip aš norėčiau ją žinoti, tai aš juk pats tą pasakiau. Mokinuosi jos visur, kur tik gaunu progą. Todėl p. V. patarti skaityti Dr. Ku-dirkos, ir pp. Serno, Lelio ir Jano-nio raštus skaitau geru linkėjimu, tik man tas jo linkėjimas bereika-lingas, nes aš tą ir be jo patar-ties darau. Bet, man be patarda-mas skaityti pavyzdžius šitų mu-sų raštinkų raštus, jis pats ma-tyt jų nėra skaitęs, nes jo rašinio kalba labai yra bauri; visas jo straipsnis yra pilnas svetimybių ir gramatiškų paklaidų. Taigi, nors jis ir neparodė mano rašto silpny-bių, tai bent aš jam parodysiu jojo rašto silpnybes, tikėdamas, kad jis jų išvengs kitu sykii. Pav. jis sako: "nuo jų galima imti geras pavyzdžius"; tai yra svetimybė (ir vėl ybė); lietuviškai sakant bus: "nuo jų galima imti geri pavyzdžiai, — "... trumpai ir aiškiai vartoj-a ma (kalbą)"; ką tas reikštų, neži-nau. Ar tai būtų tik tam tikram trumpam laikui ir be jokio slėpi-mos kalba? Teip bent turėtų bu-ti suprantama, — "tame yra gražu-mas"; gražumas yra kokybės var-das, kokybė gi be daikto negali būti; jeigu yra pats vienas, tai jis turi būti daiktas ir todėl bus: tame yra gražybė (anaipol ne gražystė). Toliaus jis turi negirdėtą žodį nu-keičias "mėgėsi" kaipo ir "šurks-čiančių" — tik kalvis tokius žo-džius gali kalti, bet ne kalbos ži-novas; teip pat negalima pasaky-ti švirkščiančių ir birgžiančių si-labų, nes silabos pačios nei šviks-čia, nei birgža, tik jas bus nors

kitas švirkština ir birgžina, todėl reikia pasakyti: švirkščiančių ir bir-gžiančių tarsnių ar silabų. Nega-lima pasakyti: "jie turi vienoki reikšmą" nes reikšimas reikš-ka veiksmą, o veiksmo negalima pain-ti, ar turėti. Norint kad būtų min-tis, reikia pasakyti: jie turi vieno-kią reikšmę. Toliaus p. V. nežino, kad neperineamieji veiksmazodžiai nepadaro priežastinių veiksmazo-džių ir nukala žodį "sutikdinti", prasmėje sutikti nuomoneje. Teip pat p. Vienokis nemoka net savo vardo nukalti; lietuviškai galima pasakyti: vienokis, ar vienodas, bet vienokas yra priešingas ir kal-bos dėsniams ir ausiai.

Ypatingai tankios pas jį klaidos yra tokios: "jie (vardai) išsita-ria"; čia reikia suprasti, kad jie turi burnas, "vardas rašosi" — ar ne stebuklas, kad vardas paėms plunksną ar pašiuokį ir save rašo? Jis kritikuojamas mane, manau norėjo mano kalbą pataisyti; aš tuomi patim jam atmokėdamas, da-rau tą gerai. Tikiau, kad jis priims-ta su pati sirdžia. Tas net visio-meni ant naudos išeis, kaip jos raštinkai išmoks rašyti.

J. Laukis.

RAUKSLĖMS GYDUOLĖS.

Rašinėja Dr. Juoktėvis.

J. Viskaisos pagalbininkas.

O kad ji kur ta Halleyo kometa! Kiek ji sududino šį margą svietelį! Visur tik ir girdėti — Halleyo ko-meta, Halleyo kometa. Net pati astronomija teip populioriškai pa-sidarė, kaip dar, turbūt, niekada. Dabar kometa galima matyti visur ant tvorų, laikraščiuose, vagonuo-se, ant kaklaraiščių, avalinių, liet-sargių, šnypštukų ir tt. Ogi kiek ji atnešė rūpesčių, nusiminimų, ne-laimių! — nesukaityti! Ir vis dėl to vieno anglo vardu Halley, davysio gyvastį savo to-kiame suni-valkatai kaip Halleyo kometa. Aš šep, ar teip sakyti, kad senovės žmonės niekada nebuvo tokiam kvailiam padėjime kaip dabar. Jau jeigu kam kometa įva-rė protlige, tai tik tada, kada ji išnetyčių pasirodydavo ant dan-gaus su savo visomis ryškėmis, kardais ir peiliais, bet kol ji buvo matoma, tai niekas nei sapnotu apie ją nespauo. Dabargi atbu-mai. Dabar kometa laikėsi nei duko, o jau čia skaitomos prelekcijos, šo-mos knygos apie jos susitikimą su mūsų motina žeme, rašomi straips-niai, piešiamas jos bausis dydis, pavidalas ir tt. O žmonės skai-to, dreba, virpa, ruko kiti galu si pykpes.... Garsingi astronomai iš augsto apskelbė, kada Halleyo su-naus uodega užgaus mūsų moti-ną. Ta baisioji diena buvo 18 d. gegužio (gerai, kad ne 13!). Apie tą dieną pamislįjus net plaukai at-sistodavo. Net nieku nekaltas žo-dis "uodega" išrodė ilg kokia baisi baidyklė. Kiek nuostolių! Ukinkai nesėjo laukus, nes būtų bereikalingas darbas, kiti nemo-kėjo už produktus, o jau skolų kam atmokėti — nei misles nie-kur nebuvo. Ir štai sulaukėme drebantį pranešimą, jog Halleyo sunus su uodega jau bėgs rytuose. Nors niekam, rodosi, neteko ma-tyti, bet jeigu laikraščiai rašė, tai jis ir buvo rytuose. Siurpuliai ku-sukrėtė.... Teip, tai su ta pa-čia uodega, kuri 18 d. gegužio mu-sų motinos paviršų apšautus.... Iš augsto, rodosi, galima jau bu-vo permatyti kaip viesula viską ne-sios, kaip žvaigždės iš dangaus bėrys ir kaip pilnas oras bus karš-tos ugnies ir dušaus oro. Ne-dar kas žinokas iš Paryžiaus pranešė, jog čia visai ne Halleyo kometa — Halleyo kometa, pasi-vėlino, kaip amerikoniškas traukis, ir ateis tikrai rudenį. Jis kometo uodega nutruko, tas smarkiai pragarsėjo. Net populiariskų pa-sidarė. Tulas vaikas ativedė į mokyklą šunį; tasai mokytoji teip patiko, jog užklauso, kaip jį var-das. Vaikas atsakė, jog jį vadina Halleyo Kometa. Kodėl gi ji teip vadina? — užklauso mokytojas. Ugi, kad jis tik pusę uodegos te-turi, antrą pusę nuždė — paaiš-kino vaikas.

Tai tokios tokės. Visi tikė-jome, kad ką astronomai, sako, tas yra ir turi būt tikra tiesa. Jie mums iš anksto pasakė, jog uode-ga baisiai didelė — 20 milijonių mylių, mes tikėjome; je sakė, jog kometa šliukstels savo uodega sakė kurį vakarą ir kurioje vieto-jai ji bus matyti, kaip ji labai švie-

artum simtas milijonų kruvoje, arba milijardai pulkiančių briljan-tų, apsakė, jog uodega, qar kaip svietas matė, prie Halley sunaus nebuvo tokia didelė, prisėgta, kaip Jaber, nes ji siekia dvidešimts mi-lijonių mylių, o būnburkė tokia di-delė, kaip du syk sudėjęs tolimą iki saulei. Kiekvienas išsiojęs į viršų žiūrėjo, bene įpuls į gerklę kokia žvaigždė. Tuli stubniai kal-bainiai arba filologai net patį žo-dį "kometa" išlinkšniavo ir išty-rinėjo ir nusprendė, jog kometa yra lietuviško pažjimo, teip lygiai kaip poetas Micevičius, raštinink Sinkevičius arba pulkininkas Kosėtojas, t. y. — Kosciūsko, ar-ba astronomas Kepurninkas (Ko-pernikas). Be mažiausios abejo-nės, lietuvių pirmi kometą atrado ir jai vardą nukalė, sulgy jos ypa-tybių, pasiremami "mėtymu", t. y., jog jai prisiatintus ji ima mė-tyti ir tada akmenys puldinėdami išrodo tarytum žvaigždės kristų. Jie nusprendė, jog jai vardas buvo duotas žemaitiškoje kalboje — "komet", teip jis vėliaus pasiliko priimtu ir visų kitų tautų. "Ko-met" susideda iš dviejų žodžių "kon" ir "met", arba "ko-met", di-ką išvertus į lietuvišką kalbą bus: "ka-met", o vienu žodžiu — "ka-meta" arba "kometa".

Vienok praėjo 18 diena, praėjo ir 23, o kometos ir mėtymo kaip nēr, teip nēr. Nekurie laikraščiai pagarsino kometos uodegos pajie-siojimus. Astronomai net akis pa-gadino bejėskosdami! Halleyuko uodegos vakaruose, kuri ten tu-rėjo švieti kaip milijardai briljan-tų. Nekurie garsino, jog kometa tai ne kas kitas kaip vien Londo-no šufragetė arba Peterburgo anarhistė, nepaisanti nei jokių įstatymų, nes kometa visiškai at-sisakė astronomų padarytų planų paisyti, atsisakė konors klausyt, Astronomai pasikasė plikes ir sa-ko: "Už tai teip pasidarė, kad uodega buvo neapsakomai užsiri-čusi". Žinoma, ką jie vargšai ga-lėjo ir besakyti daugiau. Juk iš-augsto galėjo žinoti, jog uodegos buvo užsiričė. Tačiau nereikia stebėtis atsiminus, jog garsiausias astronomas Newtonas išpovė sie-noje dvi skyli, vieną didesnę ka-pas, o kitą mažesnę kačiunkui išly-piti laukan, nes per duris nuolatai juodu fšleidinėti jam pasirodė be-reikalingu laiko gašiniui; jis mat ne galėjo dasiprotėti, jog per katę skylę kačiukas visai lengvai ga-lėjo išlysti.

Taigi ant galo ir mes, laimingi chigaciečiai, po ilgų laipiojimų ant stogų, sulaukėme laimę išvysti di-džiąją Halleyo kometą visoje jos briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo neapsakomai įspūdinga. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje. Ji bu-vo teip apjakinančiai šviesi kaip citrina, teip briliantiškai blizganti kaip bulvė, o dydžio tokia kaip ko-pustas. Jos vuodegą be jokio mie-rayimo galima buvo apspregti, jog neigėms, kaip pusanatro colio. Nuo jos tokia didelė šviesa, kaip tam-so-jie nuo prazidyotos burnos. Ant gatvių visi buvo parietę galvas augstyn, teip kaip kometa savo briliantinėje skaistybėje.

lietuvių širdžių ir jie buvo apimti kasininko meistrėjamu jausmu, tartum tie sentviejės būtų jų raginę vienyti ir darbuotis, tartum tie amžini mūsų patirtojo Dr. Kudirkos žodžiai ir jausmai būtų liejęsi, kaip nesulaikomas tekėjimas, į lietuvių sielas. Pulkėlis lietuvių-inteligentių jausmingais balsais giedojo, pritardami tai išpuodingai melodijai. Hymnų atkartota antru syk.

Adv. Bračulis prakalbėjo angliškai, apreiškdamas tikslą apvaidėjimo ir S. L. A. siekinį. Po jam prakalbėjo ir publikai Chicago darbu perdėtinis p. Mullaney, angliškai. Kitas kalbėtojas buvo p. Živatkas ir vėliau p. Birštonas, iš Shenandoah. Ir vienas ir antras apsirūbiavo nurodymais, kaip jis tame laike jaučiasi. P-as Živatkas mažumą plačiau užgriebė S. L. A. praeiti, minėdamas Dr. Sliupą, kaip vienintelį susivienijimo uždėtoją, teigiant minėto kunigų žabangus, Susiv. visus sunkius gyvenimo laikus. Anot jo, susivienijimas buvo, kaip medelis tyruose, iš visų pusių audros blaškomas. P-as Birštonas, turbūt buvo k- pasakytis nepasirėgęs, todėl jis daug pasakė žodžių, o minčių nei kiek. Jėgu kalbėtojas kas dešimt žodžių atkartoją: "aš noriu pasakyti", "broliai lietuvių", "aš noriu jums parodyti", "aš jums parodysiu, broliai lietuvių", tai reiškia, jog jis nori šnekt, bet neturi, arba nežino ką. Jo kalba buvo negyva, vartojo tokius žodžius, kaip: proce, siratos, palieciauju ir tt. Jam bekalbant, gana daug žmonių išėjo iš svetainės. Tiesą pasakysiu: kalbėtojas norėjo parodyti, jog jis yra vertesnis už visus klausytojus, jog jis yra labai svarbiu lietuviams žmogum ir jog jis nebūtų galėjęs save ir savo sumanumus parodyti, jėgu nebūtų tas anglas apsirėgęs, į kurio vietą jis įstojo kalbėti. Nėra nieko juokingesnio, kaip kalbėtojo savo ypatos parodymai ir šnekėjimai tokių tuščių, be vertės žodžių, kurių pasakymui sumanėsi kalbėtojai nejaustų reikalo nei burną atidaryti.

Paskutiniuoju kalbėtoju buvo D-ras Jonas Sliupas. Sis kalbėtojas kalbėjo pusvalandį, bet pasakė daugiau, negu p. Birštonas būtų pasakęs per mėnesį laiko. Iš tiesų, D-rui Sliupui kalbant, žmogus užmiršta viską, jauti vien ir girdi vien tą, ką jis apkalba. Jo kalboje nėra nei šešėlio išdidybės, nei žymelės politikavimo, nei klišėlo tuštybės, nereikalingų žodžių ir kokių nors nudavimų. Jis kalba vien tą, ką jo dvasia atjaucia lietuvių ir lietuviųstės labui. Jis nepaiso kokių jausmų ir kokių pažvalgių čia susirinkę žmonės, bet sako tiesiog ir akis tikrą, faktišką, gryną tiesą. Tas parodo, jog kalbėtojas yra drąsus žmogus, vertas pilnos pagarbos.

D-ras Sliupas trumpai ir pilnai apkalbėjo lietuvių praeitį iki dabarties, priveddamas tik tokius pavzdžius, kurie apima daug, parodo tikrą dalyko ir išiegos arba pasekmės priežastį ir brandulį ir kurie turi didelę vertę dabartiniam mūsų pasimokiniui. Tokia kalba būtų neapsakomos vertės išgirsti kiekvienam lietuviui, nepaisant kokių jis būtų nuomonių.

Pirmiausiai jis peržvelgė lietuvių viešpatystę, kuri nors buvo didelė ir tvirta, bet nuolat buvo naikinama visokių barbariškų tautų. Kaip lietuviški karaliai buvo galingi jis sakė, parodo tas, jog maskoliškų tautų carai turėdavo jam paduoti stiklą pieno; lietuvių kunigaikščiai begeriant, jėgu pieno lašas nuvarėdavo ant arklio, tai caras turėjo nulaizyti. Lietuviai įveikė totorius ir sumušė kryživius, kurie buvo bauriausia ir žmogžudžiausia tuoliakinė gauja, kuri kur per Lietuvą perėdavo, tai ten per septynis metus nei žolė neuzdavo. Už tos kryžievių-žmogžudžių ganjos stovėjo Romos popiežija, ją stumė žudyti ir plėsti aplinkines tautas. Nors lietuvių buvo stambeldžiai, bet jie buvo doreni už krikščionis. Paskui kalbėtojas priejo prie baudžiavos ir vergijos laiko, po priėmimo krikščionybės. Čia jis parodė, ką lietuviams lenkiška krikščionybė suteikė. Jiems suteikė sunkiausią smugį: lenkai-katalikai lietuvius laikė teip, jog sunku kur rasti k- pagonišką tautą, kuri kitus

(Tęsia ant penkto pusl.)

Tikejimų Istorijos Rankvedis

Su paveikslais

Parašė, bendradarbiaujant kitiems mokslininkams,

P. D. Chantepie de la Saussaye,

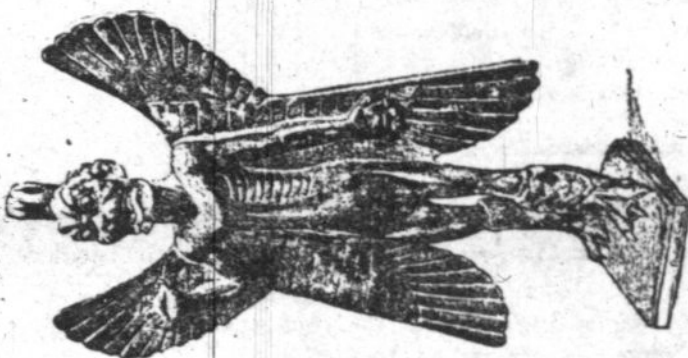
Teologijos profesor. Amsterdame,

Vertė J. Laukis

šimą su apvalymais, tai yra aišku: jis yra visokių paslapčių valdytojas, didysai magijos galva, nuo kurio niekas negali būti užslėptu ir vėl gi jis yra visų paslapčių ir gydančių šaltinių valdytojas. Bet patsai Ea stovi perdaug augstai, idant šitame dalyke imti tiesų dalyvumą. Tik tai jo stebukladaris vardas parašyta ant žarijinės. Vietą jo užima jo didysai sunus Marduk, rytmetinė saulė, išeinanti iš vandenyno toks pat išmintingas kaip ir Ea, su kuriuo jis dalinasi visokių slaptųjų pažinčių. Jis, Marduk, didysai žavėjimų kunigas, atneša apvalomą vandenį. Sunkiuose atsitikimuose jis kreipiasi prie Ea ir Ea siunčia jį daryti žavėjimus. Prie šitų dievų prisideda dar Gibil. Kartais vietoje Gibilio stoja Nusku, o vietoje Marduko Nebo. Šventas Gibilio elementas, ugnis, sudegina visa ką nevalyvo; nuo jos bėga visoki burtai ir tie, kurie juos daro. Be abejonės, jis yra galingiausias iš dievų, prisaukiamų žavėjimuose. Bet jei jis prisimena drauge su Ea ir Marduku, tai skaitosi trečių ir prašo Marduko padėjimo, teip lygiai kaip anas kreipiasi prie savo tėvo Ea. Viena nuo demonų žavėjime labai naviškai pasakojama, kaip Gibil eina miegamam Marduko kambarin, idant atsižinti nuo jo septynių demonų paslaptį, kurią Marduk ir atsižino paskui nuo savo tėvo Ea, drauge su pamokiniu apie jų žavėjimą.

Prie didelės demonų gaujos priklauso septynios piktos dvasios. Skaitlius demonų niekur nėra žinomas ir yra nesuskaitomas kaip danguje, teip ir ant žemės: teip charakterizuoja juos vienas žavėjimas. Visi baisyti ir galingi gamtos apsirėikimai*), visos pragaistingos jėgos, visos ligos

ir nelaimingi atsitikimai asminama juose. Jie vadinama audros dievais ir jie kaip audra užlekia ant žmonių ir naminių gyvulių. Jie yra pragaro išperomis ir nepriklauso nė

Pav. 44. Pietvakarinio vėjo demonas.

prie vyriškos, nė prie moteriškos lyties. Jie atsiranda po žeme, urvuose, iš kurių paeina versmės. "Jie gimė nusileidžiančios saulės kalne ir užaugo užtekancios saulės kalne". Numirėlių karaliuje jie sergti gyvybės šaltinį. Pamylėtomis jų vietomis, kuriose jie tankiausiai laikosi, yra tuščios, neapgyvenamos, baimę varančios vietos. Iš ten jie išlekia su pasitūsiu šėlimu ir kaip audra lekia į visas keturias puses. Jie atsineša su savim tamsą, tvaną, ligas ir myrį, kaip Belo siuntiniai, kuomet ans naikina žmones, arba Rammano, kuomet tas lieja ant žemės audringas tvano vilnis, kaip raganų tarnai jų raganybėse. Kaip žolė jie dengia žemę, kaip gyvatės įsikverbia visur, nesulaikomi nė durų, nė skendžių, begėdiški, be mielaširdybės. Jie ardo naminę taiką. Jie eđa mėšą ir geria kraują; jie ištinka žmogų visuose jo sąnariuose; jie pasirodo žmogui kaip smėklos, smaigia jį kaip slogutis, atgabena su savim marą ir šiltines, išsklaido nuodus, aplieja gelta, suriša kojas ir rankas ir tokiu būdu paguldo žmogų ant ligos patalo ir atgabena jam mirtį. Tokiu jau būdu išlenka jie į tvartus, idant užtenkti naminiamis gyvuliams ir nuvaiko paukščius nuo lizdų. Niekas nė dangų, nė ant žemės nėra liuosas nuo jų aršumo. Jie užpuola net ant dievų. — Bet, greta su šitomis piktomis dvasiomis, yra ir geros, labdaringos, sergstanti genijai, kurie piktas dvasias prašalina ir nuvairo. Jos buvo išreikiama bulių pavidale ties šventinamių ir rūpų durimis ir vadinomi sedu ir lamassu. Jų užduote buvo daboti namą ar gardą nuo negandų, padaromų pikty ai-bedarių demonų. Jie teipgi saugoja ir požeminę karalijon įėjimą.

29. LEGENDOS APIE DIEVUS IR KARŽYGİUS.

Nusistatymo raštai. A. Jeronimas, Izdubar-Nimrod (1891): E. T. Garper ir Jastrow. — Beitr. zur Assy. und vergl. semit. Sprachw. (II, 1892, 1896); Zimmern, pas Gunkel I. c.

Idomiausia babilionių epikų sakmų yra Izdubar epika*). Tai yra saulinis mytas, panašus legendoms: apie

*) Ilgą laiką rebusinis šito karžygio vardinimas skaitytas kaip "Izdubar" ir jame buvo įlekiota babilijono Nimrodo vardo. Vienas tekstų paduoda baltinę prasmę Izdubar-Gilgameš. Bet Izdubar epopėja neturi nieko bendro su legenda apie Gilgamešą, žinomą mums iš Eliano. Šitų vardu sutalkomybė neatmeta Izdubar Gilgamešo galimybės su babilijonu Nimrodu.

Etaną, apie paukštį audrareiškį Cu, apie Adapą. Čion teipgi priklauso ir poetiška sakmė iš Sargono karaliaus kuditkės istorijos. Dvylika Izdubar epikos lentelių yra susiršime su dvylika zodiako ženklų. Samas yra karžygio dievu globėjus. Jam pačiam, — kaip sakoma viename žavėjimo himne, nukreiptame į dievinamą Izdubarą — Samas perdavė škeprą ir jam pavedė sprendimą ir jis panašiai dieviu teisia žemės dvasias. Kitame žavėjime apie jį sakoma kaip po apie raganybės suzinotoją. Kaip Etana, atsinešančioje prie jo epikoje esąs teipgi po Samaso globa, teipgi Ner (primename kaip karžygis viename babilionių epikų sakmų kataloge) gyvena požeminiame sviete kaip dievai, teip lygiai reikia manyti ir sulg Izdubar. Tokioje dėstyj jam tinka jo vardinimas raganybės suzinotojo ir žemiškų dvasių teišėjo. Kad šita epika, esanti assyriškoje nuorašoje, atsineša prie labai nutolusio laiko, tai tas pripa-rodoma daugeliui paveikslų ant senbabilionių antspau-

džių cilindrių, pamitų iš Izdubar istorijos. Didelių navyskumų atsižymi antropomorfiškieji sanprotavimai apie dievus. Pasakojama apie daugybę sapnų, per kuriuos dievai jėma į susinėsimus su savo numylėtiniais. Ant panteono čiukuro yra didėji dieviškoji trejbė: Anu, Bel ir Ea; greta su ja kita: Sin, Samas ir Istar. Atsitikimas dedasi ypatingai Uruke. Naikinantis elamitų įsibriovimas Babilionijon eiti istoriškai vaizdo pagrindu. Iš ilikusių nuotraukų galima spręsti, kad pasakojimas eina tokia kaina: Istarės gardas, Uruk yra didžiausiam sumišimė. Jau keliatas metų jis kencia nevidoningų elamitų apgulimą. Dievai pasirodo be išjėgos; jie pasiverčia į muses ir laksto aplinkui, keliais. Čion išeina ant regyklos Izdubar, kaip karžygis ir išvaduojojas. Jis užgrėbia gardo gyventojų jaunikačius, dukteris ir pačias, teip kad niekas negali nuo jo ištrukti. Tėvai ir patys kreipiasi prie dievų gardo globėjos su dideliu

Pav. 45. Izdubar ir Eabani grumiasi drauge su baisunais.

nusiskundimu ant Izdubar. Jie kreipiasi prie pagimdžiusios jį Aruru, ir sulg jų prašymo Aruru sutveria Eabani, kuris turi su juo susikirsti. Tai yra baidyklinė, faunui panaši esybė, kurios kunas apaugęs ilgais plaukais. Jis užsilaiko drauge su laukiniais gyvuliais ir minta žolė. Idant įvilioti jį Urukan, Istarės giedodula sujaudina jį savimi. Ji pasakoja jam apie Izdubarą ir jam užėina noras su juo persikirsti ir tokiu būdu įgyti jame draugą. Pirmą eįjimo Urukan, jis bando savo vieką ant baisiai didelio liuto. Bet atėjęs Urukan, vietoje kirstis su Izdubaru, jis tampa jo draugu. Patys dievai gelbsti šitam susidraugavimui. Samas užlaiko jį Uruke, panorėjęs jam eiti savo tirlaukin. Jis, drauge su Izdubaru, turi sunaikinti elamitiškąjį užkariautoją Chumbabą. Ir ištikro jie gardą išvaduoja. Chumbaba gyvena slaptlingame, šventame cedryne, esančiame šventos dievų bukle, kuris Belo yra apsiastas baidu, idant niekas nedrįstų į jį eiti. Sapnas tris kartus pasako jam pergalę. Chumbaba žūsta mušyje ir Izdubas vainikuojasi Uruko karaliumi. Tasyk Istarė siulo garbingam karžygiui savo meilę drauge su laimingo karaliavimo žadėjimais. Bet Izdubas atmeta visus jos prašymus. Jos meilė visuomet buvo pražūtinga jos numylėtiniam. Čion iš visų numojimų, žinoma, turinčių pamatą pirmesniuose mytuose, yra aiškus tik vienas nurodymas ir Istarės meilė prie Tammuzo. Margam paukščiui Alala ji sulaužė sparnus ir dabar jis gailiai šaukia girioje "kappi" mano sparnai;

Pav. 46. Izdubar užsmaugia liutą.

ji piktai pasielgė su liutu ir dievė Silili pagimdė arklin; vieną piemenį jį pavertė tigrū, teip kad kitų piemenys užleido ant jo šunis; vieną milžiną jį pavertė nykštuku. — Supykusi nuo gauto jai įžeidimo atsakymo, Istarė skundžiasi savo tėvui Anu: Izdubar turi numirti; jo sunaikinimui Anu turi sutverti dangišką bulių, nes kitaip ji visa ką sunaikins. Anu išpildo dukters prašymą. Bet Izdubar ir Eabani baisy gyvulių nugalabina. Jie aukoja Samasui jo ragus ir juokiasi iš Istarės, kuri karžygi keikia. Uruke jų pergalės garbei rengiama didelė šventė. Šitoje vietoje yra didelė išlaida: visos septynios lentelės nėra; tuo tarpu Eabani miršta, turbūt, nuo Istarės klastų. Izdubas dēlei dievės praeikimo pabugsta klastos. Jam nesinori mirti, kaip su Eabani kad atsitiko. Tasyk jis primena sau didįjį prosenį Sit-Napistimą, kuriam dievai dovanojo nemarybę. Jam norisi pasiteirauti pas jį ir todėl jis eina ant palaimintų salos. Liutai užstoja jam kelią; paskui jis prieina baisius žmones-skorpionus, kurie tamsoj eįjkoj, kalnuose Masu daboja mirties vandenį. Pažiūrėjęs į juos jis žudo jausmus; bet paskui jam paprašius jie atkelia jam vartus. Po ilgo vaikščiojimo didelėje tamsoje jis ateina pas mares ir mato puikų dievų sodną. Medžiai su vaisiais iš brangių akmenų ir krišpolinėmis šakomis džiugina jo akis ir širdį. Marių karalaitė Sabitu, gyvenanti savo rūmė juros gilumoje jį prasergti, jog teip toli eiti negalima nevaikščiojame mis marėmis. Tik tai vienas Samas žinas ten kelią. Galiausiai, pasigailėjęs jo, pasiunčia jį pas pervazininką, kuris gali pervežti jį per mirties vandenį į palaimintųjų šalį. Po keturišėšimts penkių dienų sunkios kelionės, jie pasiekia mirties vandenį, galiausiai gi ir palaimintųjų salą. Dar nuo laivo skundžiasi Izdubar savo proseniui ant savo likimo. Bet Sit-Napistim negali duoti jam jokio patarimo. Dievų išteigtam mirties rakui nėra ką priešintis: Bet gi

Pav. 47. Žmonės-skorpionai.

Sit-Napistim pats yra nemirštamas. Pasakyk gi man, kokiū būdu pasieki gyvenimą dievų draugijoje? Atsakyman ant šito klausimo Sit-Napistim pasakoja Izdubarui

tvano istoriją (lentelė 11, žr. sk. 36). Vieną, ką jis gali duoti, tai apsisąjojimą nuo klastų. Prie šitų žodžių Izdubar apima sunkius miegas. Sit-Napistim apžavi jį ir duoda jam užburta valgį. Paskui pervazininkas veža jį pas valomąjį šaltinį, kur jis darosi teip skaištus kaip sniegas. Atsisveikinant Sit-Napistim nurodo jam dar vietą, kurioje yra gyvasties medis, duodantis žmonėms jaunybę. Per sunkenybes jis gauna jį, bet žemės liutas bemielasirdingai išplėšia iš jo vėl. Nuliudęs gryžta jis Urukan ir išnaujo pradeda raudoti savo nužudyto draugo, kuris yra išplėstas ne ligos, ne maro, ne žmogžudingo mušio, tik paimtas žemutinio švieto. Savo tužbomis atgalo jis pasiekia tą, kad Eabani ateina pas jį. Pasakojimo užbaiga apima dar Izdubar ir Eabani pašneką. Mirusio dvasia pripažysta laimingų tą, kas, karžygiškai numiręs, bus palaidotas tėvo, motinos, pačios ir šneka apie liudną likimą to, kurio atsi-skyrusia vėlė niekas nesirupina.

Po ypatinga Samaso globa yra kitas epikos karžygis Etana, daugelyje tekstų vadinamas požeminio švieto dievu. Nė pradžios, nė pabaigos šito pasakojimo neliko. Sunkiai sunti geman, Etana duoda auką Samasui ir prašo jo duoti jam stebuklingą, gimimą palengvinantį augalą. Samas siunčia jį pas arėlį. Etana randa arėlį sėdint tarp savo vaikų, kurie jo klausosi, o jis jiems pasakoja apie saulinio dievo paslaptis. Etana prašo jo duoti jam gimimą palengvinantį augalą. Tolsnėje nuotraukoje pasakojama jau apie tikrą karžygišką Etano darbą, kaip jis ant arelio nugaros užlėkė ant dangaus. Arelis vadiną jį pabandyti paklėsti su juo drauge. Sėdėdamas ant arelio jis kyla vis augstyn, pro karalių Anu, Belo ir Ea prie dievės Istarės sosto. Iš augsto žemyn rodo arelys Etanui žemę, gulintą po jo kojomis. Tarytum koksai kalnas žemė kyšo iš jūros, kuri it juosta apjuosia sausumą. Dar nuo didesnės augstumos jura rodo si jiems užliejamųjų perkasų. Tokiu būdu pasiekia jie dangų Anu, Belo ir Ea. Bet arelys nėra jį toliau, galvatrukčioms lėkdamas prie Istarės sosto. Veltui Etanas jį prasergti — abudu krinta į bedugnę. Pa-baiga pasakojimo nulūžus. Nežinia tikrai, ar su juo tiesiog yra sujungta istorija apie arėlį ir angį. Jos turinys toksai: arelys išdraskė angies lizdą ir sulesė jos vaikelius. Angis pasiskundžia teisajam Samasui, atkeršinančiam už visokią neteisybę. Samas duoda jai patarimą, kaip jį gali atkeršinti. Ant kalno guli laukinio buliaus maita. Ji turi išliauzti į ją ir, pasisilėpti joje, laukti. Kaip Samas pramatė, teip ir atsitiko: drauge su kitais paukščiais ant maitos atlėkė ir arelys su savo vaikais. Teisybė, pas jį yra nu-žiūrėjimas, bet jis jį užmiršta, matydamas kitus paukščius eđant be jokios sau blgybės. Tik vienas jaunas arelytis, Atragasis "išmaningasai" prasergti dar: čion gal pasislė-pė angis. Senis arelys akykai apžiūri, bet nepastebėdamas nieko nuziūrėtino, pradeda snapu maistą lėsti. Angis iš-šoko ir suima jį už snapo. Prašymai jo negelbsti, nes, jėgu angis jį paleistų, tai pati būtų kalta Samaso akyvaizdoje. Tad ji atsikersina.

Visiškai tikrai negalima pasakyti apie Adapą legendos prasmės. Ji yra ankstai susiršusi su sauliniu mytu, kadangi joje pasakojama apie tokį Adapos veikalą, po kuriam tuojauš liaujasi pavasarinis ugmias. Bet šitos legen-dos grudas yra kitas; pasakojimo karžygis Adapa yra arti nemarybės apturėjimo, bet ją paleidžia iš savo rankų. Ku-o yra Adapa? Myte jis kartą vadinamą Ea sunumi ir buti jo rybose. Vienaime ir kitame atsitikime žodis Anu įstabus, nes jis duoda savotišką pamatą manomai Adapos apotėzai. Legenda seka šiteip: Adapa Ea sunus, žvejoja pamarėje, kurios paviršius lygus kaip veidrodas. Audri-nis pietų vėjas nuneša jį marėsnai. Supykęs Adapa sulau-žo vėjui sparnus. Per septynias dienas nepučia pietų vėjas. Augmenys liauja žydėti; pavasario dievas Tammuz ir Giz-zid-ā išeina iš savo srities į dangų Anu. Piktume Anu rei-ka lauja Adapą pas save ant teismo. Bet Ea numetė tą ir davė jam pamokinimą kaip elgtis. Ji turi apsiręngti ge-dėjimo rubais; jie abu apleidusieji žemę dievai užklauso jo, kam jis tą padarė, tai jis turi atsakyti: du dievai apleidžia žemę vienintėliai dēlo, kad gauti sau ramybę; tasyk jie užstas už jį prieš Anu. Anu vaišins jį, bet tai bus mirties maistas ir mirties vanduo ir nuo vieno ir kito jis turi atsi-sakyti. Viskas teip atsitinka, kaip Ea pramatė; tik viename jis apsiriko. Apmalonintas abiejų dievų ir Adapos teisin-musi, Anu siulo jam gyvasties maistą ir gyvasties vandenį, idant jis, matęs žemės ir dangaus vidų, taptų bemirėiu. Atmindamas Ea prasaąojimą, Adapa, ant savo nelaimės, atsisako priimti ir paleidžia dievišką dovana. — Legenda apie Adapą paeina ne iš assyriškų Asurbanipalo knygyrio nuorašų, tik priklauso prie skaičiaus tekstų, surastų Tel-el-Amarnoje.

Panašiai pietiniam vėjui ir abelai debesų ir audrų dievytėms, audros debesų dievas Cu yra išreikišamas paukšio pavidale. Mytas apie apilėsimą juomi Marduko visai reikiškai parodo saulės uždengimą audros debesiu. Cu nuklausė Belą — teip vadinama legendoje Marduk — jo gyvenime. Skaugiam dieviui labai norisi įgyti augščiausios valdžios ženklai: karuna, drabuziai ir likimo lentelės; todėl jis daro sumanymą juos paglemžti, idant jais lėmti dievų likimą. Pasaliai slepiasi jis rume, kuriame stovi len-telės, po saulės užtekėjimo kalnu ir laukia ateinančios dienos. Mardukui beišliejant šviečiančius vandenis (aušra), de-dant ant savęs karuną ir sėdanties ant sosto, Cu paglemžia nuo jo likimo lenteles ir nuruksta su jomis į kalnus. Veltui Anu prisako savo sunui Rammanui, vėtrų ir audrų valdyto-jui atimti atgal nuo paglemžto likimo lenteles; veltui žada jis jam augstesnę vietą tarp dievų. Nė jis, nė kitas kuris dievų neišdrysta ant to. Čia tekstas nutrūksta.

Paminėsim dar, nors trumpai, legendą apie pavietrės dievą Dibarra (sulgytinis skaitymas). Ji turi savo isto-riskuoju pagrindu didelį vargą, buvusių babilioniškuose garduose. Iš vienos Dibarros, pražuties apgynėjo kalbos, matyt, kad žmonių prasižengimai užtraukė ant jų tą baus-mę. Bet Dibarros žiaurumas yra be galo ir Marduk, Samas ir Istar smarkiai negandauja dē išnaikinimo jų kul-to vietų: Babiliono, Sipparo ir Eredū.

Vienoje epikų sakmų nuorašoje tarp kitų paminėta sakmė apie dievą Ner'ą, kuris Izdubar epikoje prilyginama prie baidyklinio Eabani. Iš šito pasakojimo nesurasta nie-

(Toliau bus).

RETEŽIS.

Apysakėlė iš lietuvių amerikiečių gyvenimo.

Parašė SLIBURIS.

— Mą jis netik gerėsnis, bet geriausias!
— Paikš, paikš! Aš ant tokių pasi-
tojusi į geresnius žiūrėčiau!
Palionė truputį parodė piktumą reiškančią
miną ir atsakė:
— Tai čia dabar nauja pasaka!
Stepas, rukydamas cigarą, tankiai žvalgėsi
į Palionę. Paskui, atsigrižo į šeiminkę ir
atsiliepė:
— Gerai, kad myli....
— Negerai tik, kad nežino kokį mylėti!
— O gal žino? — atsiliepė Palionė.
Šeiminkė atsikėlė nuo kedės, paėmė Pa-
lionę už rankos, privedusi pasodino šale Ste-
po ir tarė:
— Tai pora!
— Čia, sposai!
Ji greitai pasikėlė nuo kedės ir tolyn pa-
ėjus pasakė:
— Aš šitaip nenoriu!
— Tai paikš! Ar anas tau įtaisė kartą
drapanų, žiedą, arba laikrodėlį nupirko? Ir
tu jį myli!
— Aš myliu širdį!
Stepas sėdėjo ir besisukydamas mėtė aki-
mis, tai į Palionę, tai į šeiminkę. Užsitrau-
kęs dūmą, paputė aukštyn, ir prašeko:
— Kam mylėt vėją? Tokia puiki mergina,
grazi, kaip angelas, gali gaut vaikiną, kuris
ją ant rankų nešiotų.
— Aš turiu kojas!
Nutilo.
Šeiminkė pradėjo rengtis ir Palionę va-
dino pasivaikščioti. Palionė matydama, kad
negeistinos meilės šmėkla nyksta, pradžioje
ir sutiko eiti pasivaikščioti.
— Aš palydėsiu — tarė Stepas.
— Gal ji nenori? — atsiliepė šeiminkė.
— Galite palydėt — atsakė Palionė.
Išėję visi trys į jo plačią gatvę, kuri tęsėsi
į rytus. Einant pro apiektą Stepas vadino eit
išsigert obuolių soko. Šeiminkė atsigrėžė
į Palionę ir tarė:
— Eikim, kad vaikas vadina.
— Tai gal li-me....
Susėdo visi prie marmurinio stalo. Prie-
šais juos tvksojo dideli veidrodžiai ir iš po-
pietų padarytos gėlės. Ant kitos sienos ka-
lo o, merginos, geriančios saldumynus, pa-
veikslas. Jie gi šnekėjosi apie tai, kad gra-
žus oras.
Išėję persiskyrė....
— Paikš! — atsiliepė šeiminkė ir be-
einant tęsė: — pamesk tu Pilypą!... Mą
Stepas sakė, kad tu jį mylėtum, tai jis tuo-
jaus kartą drapanų įtaisytų, laikrodėlį ir žie-
dą nupirktų!
— Kad jis mą visai nepatinka.
— Tai paikš! Kaip apsisėsi, tas duoną
duos, o mylėt galėsi, kokis tau geriau pa-
tikis!....
— Nemokinkite mane taip.
— Aš noriu, kad tu taptum laiminga.
— Tai jau čia laimė!
Pasivaikščioję sugrįžo namo. Palionė jau-
si rami, nes šeiminkė perstojo įkalbėti jai
Stepą. Tačiau tas tęsėsi ne ilgai. Antrą
kartą Stepas vėl atėjo ir, pasveikinęs Pa-
lionę, spaudė jos ranką ir žiūrėjo į akis....
Paskui išsiėmė iš kišenės, išvyniojo iš popie-
šio žiedą ir prašė, kad Palionė priimtu.
— Mą nereik! Aš turiu vaikiną.
— Aš neginu jum turėti vaikiną, tik kaip
giai gražiai merginai, tai ant atminties....
— Aš ir taip atminsiu jus....
— Bukite taip gera!....
— Na, tai, jau, aciū....
Priėmė jį žiedą ir manė nenešiot, bet tik
jau but gera. Bet Stepas jau tikėjosi
gėsi įtekmę. Tuojau užsteliavo alaus šotį
ragavau sau linksmam.
Laimė....
Šeiminkė Pilypą nemėgė už tai, kad tas
avo negirtuoklis, o Stepas nesigailėjo jai
garinę pripildyt.... Budama namie šei-
minkė sumanė, kaip apgaut Palionę ir, kaip
mergina parėjo iš darbo jį pradėjo:
— Palionė!
— Ką?
— Šiadien susiejau tavą Pilypą ir pasa-
u, kad tu jau myli.... Stepą.
— Mat! Na, ar taip reikėjo daryt?!

— Tai kas?
— Ką jis sakė?
— Girdi, tesizino.... Ką aš paisau. Aš
rasiu ir kita....
— Mat kokis!
— Tu apsisaugok su vyrais.... Aš tau
sakiau....
— Gerai.... Aš dabar žinosis....
— Nuo jų reikia imt, imt ir jiems niekada
neduot....
Joms besnekanat atėjo Stepas ir, pasveiki-
nes, taikėsi atsistėti šale Palionės. Besnekan-
tas spaudė jos ranką ir vis žiūrėjo į akis....
Alų-gale jis išsitarė, kad jis galįs įtaisyti
artą drapanų. Palionė nudžiugo ir tarė:
— Tai būtumėte geras!
— Jeigu tik priimsite?
— Ir daug aciū išstariu.
— Paikš! Stepas ir rankas į kelinių kiše-
nius susikišęs vaikščiojo po aslą. Jo geltonas,
žibantis laikrodžio retežis buvo pasidraikęs ant
krutinės, o tame talpinošio jo visa puikybė. Šį
vakarą jau gėrimo buvo iki ausų....
Linksmos valandos!....
Ilgai nelaukęs Stepas įtaisė kartą drapanų.
Palionė jau perkeitė savo jausmus: pirma my-
lėjo Pilypą, o dabar jau jai Stepas pasidarė
už visus geriausias. Taip greitai ir taip leng-
vai pas ją tas viskas atsitiko.... Neskaudėjo
širdį, nei graužė sąžinę žodžiai, kuriuos su
paliudijimu vėlės buvo ištarusi.... Nerupėjo
pažinti Stepo būdą; tas jai visai nereikalinga,
tik ji džiaugėsi, kad liko apginkluota papuo-
šalais.
— Matai! — atsiliepė šeiminkė ir, besi-
džiaugdama, tęsė: — Ką tu gavai nuo Pily-
po?! Jis tik bučkiais ir saldžiais žodžiais tave
vylė, o Stepas išslyk parodė tikrą meilę.
Ar ne?
— Gal....
— Atėjo Pilypas.
— Sveika!....
— Taip.
Palionė paraudo ir net drebėt pradėjo nu-
sigandusi. Gavęs įspudį Pilypas tarė:
— Kas yr, mylimoji?....
— Niekas! — ji piktai atsakė.
— Gal kas meilę pagadinę?
— Tai meilė.... Buta čia ką mylėti!....
— Nesitikiu jau jus tokių žodžių!
— Iki šiol Pilypas jautė save kaltu meilei;
jo širdis buvo kietai priirista.... Dabar, sy-
kiu, viskas persikeitė.... Meilė pavirto į griu-
vėsius....
— Sudie!....
— Keliauk!....
Neatsisveikinęs Pilypas, užsidėjo kepurę
ir, išeidamas smarkiai uždaužė duris.
Retežis subyrėjo....
Neužilgo Stepas pradėjo rengtis prie ve-
stuvų, bet, atsiminė, kad pinigų išieikvojo
sykiu su jaunystės dienomis. — Degtinė....
— Alus.... Žaislės....
Nuėjo jis pas brolių ir pasisakė, kad norįs
apsivesti, skundėsi negerumu gyvenimo jau-
nyystėje ir galų-gale pradėjo prašyti, kad brolis
paskolintų, bent kokią šimtinę.
— Tai! — nusistebėjo brolis — jeigu jau
vienas būdamas negalėjai susitaupyti, tai kada
gi atiduosi?
— Apsivedęs busiu namie, neisiu pragert
ir atiduosiu.
— Sunku tikėt....
— Būk taip geras!....
Ant galo brolis pasigailėjo; nuėjęs paėmė
iš banko ir paskolino.
— Stepas tuojau nuėjo pas kunigą, apsteliavo
užsakus ir sekmojo sakramento raištį....
Vėliau susiprašė svečius ir darė sutartuves.
Per sutartuves grajijo ant dumplinės ir ant
birbynės, o jaunimas šokinėjo ir dainavo.
Paskui broliai suėję į atskirą kambarį sudėjo
pinigus pasamdyti vežimui vežti į šliubą.
Jau vestuviniškai buvo puštinai įsilinksminę,
kada Mikas priėjo prie Stepo ir sukuždėjo į
ausį:
— Ją mylėjo....
— Aš žinau.
— Atsargei!....
— Ko?
— Ką tu žinai apie ją?....
— Mą ji patinka. Graži.
— Bet dėvėta.... O gal jau ir.... Tai
butų!....
Stepas paraudo, paėmęs šotį įpylė alaus
ir stiklą išgėręs tarė:
— O ji visai taip neatrodo....
— Tu pažįsti Pilypą?
— Taip.
— Jo liežuvis!.... Jis nuo angies kiau-
šinį išprašytų....
— Nugąsdinai tu mane!....
Stepas pasidarė rimtas ir jam jau buvo ne-
linksma.... Užimtas žingeidumu jis vėl į
Miką atsigrėžė ir tarė:
— O gal žinote ką apie ją?
— Jau po laiko.
— Vistiek....
Neiškenčęs Mikas ir papasakojo.... Ste-
pą apėmė baimė.... Tačiau švečiai išsiskir-
stė linksmi. Šliubas buvo sutartas imti atei-
nantį subatos vakarą, šeštą valandą.
Pasilikęs Stepas, net plaukus sau iš gal-
vos pešėsi.... Atsigulęs jis negalėjo užmigti,
tik vartėsi lovoje, tarsi ant smėlio padėta
trokštauti žuvis. Paskolinti pinigai, viskas pa-
pirkta ir.... Tikra nelaimė!....
Subatoje, kada švečiai susirinko, rado Ste-
pą kambarį tuščią ir ant staliuko laiškelį, ku-
rio turinys šiaip skambėjo: "Aš išnykau....
Gerkite ir linksminkitės". Jis, mat, išpleskėjo
į kitą pilį, o Palionė pateko į senmergių eilę....
Vargšė Palionė!

Žydu Likimas Gudijoje.

Pagal Ignatiją ir Daugel Kitų

Sutaisė

JUOZAS KUNICKIS.

I.

Tikėjimisklas klausimas. Kas tai
yra Talmudas. Rabinizmas (fari-
zeizmas). Neteltingi užmėtinėjimai
žydu tikėjimui. Legenda apie užnu-

žmonės, pildami žydu tikėjimu, ne gali
prieštarauti, jog visą jų mokslą ištiesai iš-
guldymas Senamjame Įstatyme krikščioniško
tikėjimo. Tankiai girdėti kalbant, jog žydu
klausimas gali būti išristas tik tuomet, ku-
met žydai grįžtų prie "gryno" tikėjimo Mai-
žio, ir atmettų Talmudą. Šis pastarasis, gir-
di, tai šaltinis fanatizmo, nes jis savo pama-
tuose viešai prieštarauja krikščioniškam tikė-
jimui.
Toki reikalavimai yra didėi navyški. Rei-
kalauti, kad žydai išsivadėtų Talmudo, vis taip
pat, kad mes reikalaujame, jog užkietėję
(fanatikas) katalikas išsivadėtų Seno Įstaty-
mo, Gyvenimo Šventųjų, o pasiliktu vien
Evangeliją.
Tankiai užmėtinėjama žydu tikėjimui vi-
sokius nebutus daiktus, remdamosi ant to, buk
tas viskas, ką užmėtinėja, yra pabriežta Tal-
mude. Teisybė, mes jau taip pripratę kitus
peikti, neatsižvelgdami ant savęs. Man vėl
gi rodos, pirm negu pradėti peikti vieną ar
kitą daiktą, reikia visopirmiausiai apsvarstyti,
ar pats esmi kompetentiški, ar turi užtektinai
rimtų pamatų. Jeigu mes gerai perkratytumėm
musų senuosius "Šventus Tėvus", kurių
rankose išsėjosi tikėjimiskla valdžia, tai persi-
gastumėm tais neįsakytais raginavimais,
kuriuos jie sunaudojo, buk tai labai krikščio-
nystės.
Kas tai yra Talmudas?
Po nustojimui politiškos savivaldos, vie-
ninteliu pamatu tautiško žydu gyvenimo užsi-
liko taip vadinama Tora — šventas mokslas,
Dievo duotas Maizui. Ne visi žydai vieno-
kiai išpažino Torą. Todėl jie, pagal savo
supratimą Toros, pasidalino į tris tikėjimisk-
lai-tautiškas dalis, arba partijas: — saduki-
jus, farizejus ir esėjus.
Sadukijai tai konstitucionalistų pažiūrų
partija, tikslas kurios — atgauti politišką lai-
sę. Maizis mokslą jie pripažino kaip pra-
cietinę daiktą, kuriuo negalima naudotis dabarti-
niame realiskame gyvenime. Atviresnieji sa-
dukijai pradėjo laikyti pagoniškų idėjų; tai
tie "apikorosai" apie kuriuos mini Talmudas!
Esėjai gerbė Torą, kaip ateities idealą.
Tikėjime jie matė visą žmonijos laimę. Gy-
venimo praktika ir tikėjimisklai formalizma jie
atmetė šalin; jie meldėsi tyruose, pasiūkavo
ir laukė dangaus karalystės.
Farizejai užėmė vidurinę vietą. Jiems
Tora tai idealas dabartinio gyvenimo, kurį
reik stengtis pritaikinti prie reališko gyvenimo.
Pagal jų nuomonę, Tora, tai vienintelis pa-
matas tautiško žydu gyvenimo.
Ne lengva buvo pildyt Toros prisakymus,
kadangi iš visų pusių slėgė nelaimės. Kilo
daugybė klausimų apie kuriuos Toroj ne bu-
vo minėta, taigi geizdami pritaikinti tikėjimą
prie reališko gyvenimo, kad nebutų skirtumo
tarp įstatų ir teisybės, reikalinga kiekvieną
faktą išaiskinti ant tikėjimisklai-doriškų pa-
matų, reikalinga buvo idant visi nauji klau-
simai būtų priekerti prie reališko gyvenimo;
geriau pasakius, reikėjo apyboti tikėjimą.
Tą rybą Talmude pavadino rabinišku prin-
cipu. Talmudas tai yra literatiškas apsi-
reikšimas tos žydu gyvenimo formos, kuri išsi-
dirbo per ilgus amžius, po nustojimui politiškos
savistovystės.
Tora žyda naudojasi kaip įstatu, kurį rei-
kia įvykdyti realiskame gyvenime. Tai yra
gryna teisybė, kurią pripažįsta ir Evangelija.
Evangelija prieštarauja ne prieš mokslą ir ne
prieš mokytojus-rabinus kaip žmones, bet
prieš netikusį jų mokytojų elgimąsi tai yra,
prieš tai, jog jie neįkunią to mokslo gyveni-
me. Farizejai principališkai ne daleidžia ati-
dalinti tikėjimą nuo gyvenimo. Todėl krik-
ščionystė jokiū būdu negalėjo sugriauti fari-
zejų tikėjimą. Krikščionystė perskria tikė-
jimą su reališku gyvenimu, o Kristaus moks-
las viešai prieštarauja gamtos mokslui. Dė-
lei šitų priežasčių dabartinė krikščionystė ne-
gali sunaikinti rabinizmo, juo labiau sudru-
tinto Talmudu. Jeigu gi mes pažvelgsime į
šitą klausimą iš psichologiškos pusės, tuomet
pamatysime, jog krikščionystė veltui stengias
žydu išnaikinti fiziškoms įjiegoms. Arty-
miausias Talmudo tikslas yra varžymas ypa-
tiškos liuosybės. Visa medega Talmudo pa-
imta ištiesai iš Toros. Skaitydami Talmudą
mes užtiksimė 248 reikalavimus ir 365 už-
draudimus, kurie ištiesai paimti iš Toros. Tai
gi tuos 613 įstatų, su pridėtomis smulkme-
nomis, pavadino Talmudu. Pats Talmudas sa-
ko, jog visi įstatai duoti ant kalno Sinai. Do-
vydas tuos visus įstatymus suvedė į 11, Iza-
jų 6, Mihejus 3 ir Avakumas į vieną įsta-
tą: "Teisingas teisybe bus gyvas".
Tarp Talmudo ir naujosios doros, prin-
cipališkai nėra jokio skirtumo. Užmėtinėjimas,
buk Talmudas skelbia prieš svetimačius ne-
apykantą, jog žyda naudojasi krikščionišku
krauju, o ypatingai katalikišku, pasilikia vien
užmėtinėjimais, vien tamsumo vaisiais. Po
ilgam tirinėjimui viršminėtų užmėtinėjimų
viskas buvo iškelta aikštėn 70 metųose perei-
to amžiaus Vokietijoje po įspūdini antisemitikų
rašty: "Der Talmudide" prof. Rolingo ir
"Judenpiegel" D-ro Justoso (pseudonimas).
Turinys abiejų knygų grynai paimtas iš kny-
gos Eizenmeigerio, gyvenusio pabaigoje XVII
amžiaus. Ta knyga pilna melagysčių. "Ju-
denspiegel" autorius kalbėjo, buk jis rades
Talmude net visą šimtą prisakymų, kurių tiks-
las — apsmėizti krikščionystę. Ištyrus tą

viską, pasirodė, jog tai grynas melas arba ne-
supratimas tikslo. O vienok ant šių pamatų
rėmėsi daugumas užkietėjusių krikščionių.
Talmude nėra tokių blogų prisakymų, kokius
norėtu rasti antisemitai. Talmudas yra tikė-
jimisklai-tautiškas įstatas, paremtas ant To-
ros prisakymų ir skiriamas vien žydoms. Jei-
gu-gi kam nepatinka viens ar kits Talmudo
prisakymas, gal pakeisti liaudiniu įstatu, kurs
be abejonės, būtų geresnis.
Kaip Evangelijoje taip ir Toroj uždrausta
žmogžudystės, vagystės, raganavimas ir tt.
Talmudas tai yra Toros tása, ir savo pama-
tuose viens kitam neprieštarauja. Neveizint
į žmonijos evoliuciją, dar iki šiam laikui yra
daugumas žmonių, negalinių atsikratyti nuo
XVII amžiaus pažiūrų. Taip, antai, plepa,
buk žyda naudojasi krikščionišku krauju. Ši-
tie užmėtinėjimai užgimė per kryžmečius. Se-
nose Francuzijos (XII amžiaus) kronikose
mes randame bauriausius užmėtinėjimus. Il-
gainiui, užmėtinėjimai privertė ir augštesnę
krikščionišką dvasiškiją atkreipti ant to atyda.
Taip, 1235 m., popiezius Grigalius IX, iš-
tyręs užmėtinėjimus, išleido specialiąją ap-
linkraštį, kuriame pripažino žydu nekaltas
kas link užmėtinėjimų jų tikėjimui, pridur-
dam, jog jų užmėtinėjimų iniciatoriais yra
netikė krikščionys, kurie tikėjimu nori pri-
dengti savo gotumą prie žydu lėšų (turtų).
Da aiskiau kalbą popiezius Inocentas IV sa-
vo aplinkraštyje, 1247 m. ir Grigalius XI sa-
vo aplinkraštyje, 1371 m. Jie sako: "užmė-
tinėjimai ant žydu — tai vaisiai tamsumo;
ištyręs tuos užmėtinėjimus pripažįstu žydu
nekaltais". Taip-pat skamba aplinkraščiai po-
piezių Klemenso VI, Siksto IV, Povylo III,
Aleksandro VII ir Klemenso XIII. Šis pa-
starašis taip-pat atsiliepė kas link persekioji-
mo žydu Lenkijoje, iš kur ta neapykanta ir
persekiojimas persidangino ir į Gudiją.
Kadangi, po užgrobimui Lenkijos, Gudi-
jai prisiejo susidurti su žyda, tuojaus pra-
sijėjo persekiojimai. Pirmasis persekiojimas
žydu Gudijoje apsi-
reikšė 1799 m., prie kurio
prisidėjo rusų poetas ir gotus pildaižys Der-
žavinas. 1816 m., Gudijos caras Aleksandras
I, neva uždraudė plepėti de tikrų pamatų, buk
žyda naudojasi krikščionišku krauju. Bet jo
žodžiai pasilikto tik žodžiais. 1823 m. vėl kilo
žydu persekiojimai, kurie tęsėsi 12 metų. Vėl
prisidėjo skerdynės nekaltų vergų. Idant su-
prasti, kas tai yra skerdynė, užtektinai bus
priminus 1860 metųose Kišinevo skerdynę,
o pastaritoju laiku (1906 m.) skerdynės Balt-
stogė, Gardino rėdyboj ir Siedlece, (Lenki-
joj). Čionai ne proslį bus priminti, kaip ap-
gaudinėj rusų valdžia savo carus bei jų gi-
minę. 1844 m., carui Mikui I, jo įpėdinui,
diidienjims kunigaikščiams ir Viešpatystės
Tarybos nariams, tapo paduoti Skripicino ra-
stai apie žydu tikėjimą ir jų priedermes.
Pamatuodamas savo mokslą nauviškom
knygėlėm Lenkijos vienuolininkų ir kuom ne-
kuom iš Eizenmeigerio, Skripicinas stengėsi
pertikrinti Aukščiausiąją Valdžią, buk žyda
Gudijoj kas metas tikėjimiskiams reikalams
sunaudoja apie 10 kvortų krikščioniško krau-
jo. Toliaus nėra ką kalbėt!
Tie raštai padarė didelį įspudį ant Miko
I ir jo šeimynos.
Dabar mes, maž-daug, žinom apie rūsus
biurokratų šunybės. Negana to, jog patys
biauriai su žyda elgėsi, jie stengėsi, kur tik
galėjo, kurstyti tamsią miną, su pagelba ku-
rios pastaritoju laiku darė ir daro žydu sker-
dynės.
Sako, kad žyda užkietėjė tautiečiai, anti-
patrijotai; iš kitos vėl pusės, girdi: — žydai
— kosmopolitai. Aš, iš savo pusės, pridur-
siu, jog virš minėtuose užmėtinėjimuose ne-
matau jokios kaltės. Apie tai geriausiai pa-
tvirtina žyda, apsigyvenę Anglijoje bei Šiau-
rių Amerikos Sujungtose Valstijose, kur žy-
dų klausimas seniai jau išristas, ir kur žyda
gavo lygias tiesas su visais gyventojais.

II.

Rusų valdžia ir žyda. Žyda Gud-
dijoj prieš pirmąjį padalinimą Len-
kijos. Įstorių varžymo žydu Gudijoj
(Katrė II, Povylo II. Sumanymai
Deržavino ir Frizelio. Aleksandras I
įstatai 1804 m. Valdžia ir žyda.
Mikas I ir 1835 m. Aleksandras III,
Mikas II). Pasekmės valdiškios po-
litikos.

Žydu klausimas Rusijoje reikalauja išri-
šimo, pilnoj prasmėj to žodžio. Pirmiausiai,
šitas klausimas iškilo aikštėn po pirmamjam
padalinimui Lenkijos, nuo prijungimo Baltgu-
dijos, tai yra 1772 m. Prieš dalinimą Lenki-
jos, Gudija į žydu žiūrėjo kaip į Kristaus
priešus.
Jonas Piktasis, apgalėjęs Polocką, žydu
paskandino Dauguvą. Įstatuose Aleksiejaus
(1649 m.), buvo pabriežta, jog už gundini-
mą "pravoslavny" prie žydu tikėjimo, žydas
vertas mirties bausmės. 1676 m. tapo uždrau-
sta leisti Smolensko žydu į Maskvą, o 1727
m. visi žydai tapo išvyti iš Rusijos ant visa-
dos. Alžė I, 1736 m., prisakė ištremti žy-
dus iš Mažrusijos. 1738 m. Peterburge su-
degino žyda Borohą. 1742 m. aplinkraštis
apie tai, idant žydai taptų išgyti iš Rusijos
buvo paantrintas.
Rusijos politika po prijungimui Lenkijos,
nuo 1772 m., persimainė.
Garsinga Katrė II (ta didėji paleistuvė)
apskėbė, jog visi gyventojai privalo būti luo-
(Toliaus bus).

(Tasa nuo ketvirtos pusl.)
žmonės būtų taip engūs. Kunigai
gi, kaip galėdami, tą vergiją rėmė,
jie liepė pono teip klausyti kaip
kokoio Dievo. Tai buvo krikščio-
nybė! Jeigu vaikas norėjo ap-
sivesti, turėjo prašyti pono leidi-
mo, o jeigu jis savo numylėtinę
pirma naktį nenorėjo atiduoti savo
pono bauriems geismams, tai vai-
kinas tapdavo gyvu įmurytas į
sieną arba į duobę!
Galop priejo prie išievyvės ir
amerikiečių lietuvių gyvenimo. —
Mes sulauksime kuomet nors sa-
vo tėvynę liuosą nuo priešų val-
džios, todėl mums Amerika turi
buti visoko įpokykla, kad vėliaus
sugrįžtė tėvynėn, pilni visokių ži-
nių, ją galėtume pakelti ir iš-
augstinti. Amerikoje mes atsie-
kėme daug, bet dar toli ne viską.
Draugijoms jis padavė štai kokį
sumanymą: Kiekviena draugija
turi pasirūpinti, kasmetas nors po
vieną centą nuo turio sudėti įstei-
gimui amatų mokyklos. Kad mes
čia ir kitur galėtume pagerinti sa-
vo buvį, sumazinti savo skurdų
gyvenimą, turime griežtiesi ama-
ty ir pramonijos. Be pramonijos
mes negalime pasauliję augščiau
pakilti. Tokia mokykla turi būti
įsteigiama bent kiekviename di-
džiųjų miestų. Kad galėtume pa-
kilti, apšvieta ir žinias turime
semt iš visur. Klausykime, jeigu
sakoma teisybė, nežiurint ar ją
sakytų kunigas, socialistas, tautie-
tis ar bedievis. Skaitykime viso-
kus raštus, nepaisydami, kas ko-
kios giria arba draudžia.
Kas mus ne kelia, bet trunkia
atgal nurodė šį trijųat: moterų
tamsumas, karčiamos ir bažnyčia,
jog moteris nepašviesta labai prisi-
dėda prie palaikimo tamsumo, kalbė-
tojas grynai išaiskino, ir tą kiek-
vienas galime matyti ir suprasti.
Neapšviesta moteris stabdo vyro pa-
kilmą, neleidžia jam išieiti iš pi-
nigus apšviatos reikalams, nelei-
džia jam skaityti arba ką geres-
nio mokyti, bet svarbiausiai tam-
suolė motina savo vaikus užaugina
niekam nevertais, tamsiais. Ji ne-
mato reikalo vaikams suteikti
mokslo, nemato reikalo vaiką mo-
kyti kokios profesijos arba amato
ir teip ji mus tautą ne kelia, bet
traukia atgal. Karčiamos gi yra,
palaidunystės, niekšysčių ir viso-
kio ištvirkimo mokslavietėmis. Jis
pripažysta, jog reikalinga žmogui
po darbo išitraukti vieną stiklą
alaus arba šmickės, bet, gėrymas
vieno po antram, kol netenka są-
monės, yra pažeminančių ištvirki-
mų ir vodingu savo svei-
katai ir savo pakilimui. Todėl, jei-
gu manai, įsidsėti kokią pardavi-
neį dekis čeverių krautuve, gro-
seriją ar ką kitą, bet tik ne karčia-
mą, nes tuomi prisidėtum prie
traukimo savo brolių į skurdą, į
tamsybę. Trečia lietuvių priešų eilė
yra bažnyčios. Lietuviai Amerikoje
turi pastatę nuo 50 iki 80 bažny-
čių, kurios lėšavo gal ne vieną mi-
lijoną doliarų. Visos tos bažny-
čios atiduotos vyskupams, t. y.,
mes prie jų neturime jokiu teisių,
negalime jas parduoti arba vady-
ti, jog jos yra mūsų. Čia jis tie-
siai ir stačiai parodė, kas yra ta
tikėjimiskla dvasiškios organizaci-
ja ir kuo ji remiasi. Jos žemiau-
siais agentais yra teip vadinami
kunigai. Tie kunigai galėtų ru-
pintis, tačiau ir žmonių gerovė ir
apšvieta, bet jie teip nedaro, arba
teip daro tik labai mažytę kunigi-
šios dalelę. Jie rupinasi tik tuo-
mi, kas galėtų žmones padaryti ge-
resniais jų klausytojais ir sektė-
jais ir jiems duotų šitensį pragy-
venimą. Jie stengiasi visus pri-
risti prie tos kunigų organizacijos
ir kiekvieną padaryti kokių ten ita-
lų pavaldiniu. Jeigu kunigas bu-
tų doru, jis ne penėtų svetimatų
jų dvasiškuosius lietuvių sunkiai
uždribtais pinigais, ne atiduotų
bažnyčių milijonieriams vysku-
pams, bet tuos lietuvių pinigus ap-
vestų, lietuvių pakilimui, lietuvių
apšvietimui ir naudai. Todėl mus
bažnyčios nus nekelia, mus nieks
gyvenime naudingo neįsmokina, bet
tik išnaudoja palaiko prie vergy-
stės ir neleidžia pakilti. Žinoma
čiaprivesta tik jo kalbos turinys;
jis tuos klausimus nesulyginama
plačiau ir pilniaus išaiskino.
D-ro Šliupo kalba padarė didė-
lius įspūdžius. Pabaigus kalbėti
visi plojo ir šaukė "Šliupas", ko-
ji neįsėaukė vėl pasirodyti, bet ka-
betojas pasiteisino, jog pavari

HAZLETON, PA.
Ant. Shukis, 103 N. Wyoming St.
INDIANA HARBOR, IND.
B. Yasulius, 3604 Deador St.

Kenosha, Wis.
M. Petrasas, 72 N. Chicago st.
MINERSVILLE, PA.
J. Ramanauskas, Box 538

New Britain, Conn.
J. J. Caponia, 21 Pleasant Street.
Newark, N. J.
V. Ambrazevicius, 178 Ferry Street

Pittsburg, Pa.
Jonas A. Ignatius, 46 So. 22nd Street.
J. G. Millauskas, 1811 Wharton St.

NORWOOD, MASS.
B. A. Tumavicius, 25 Austin St.
Paterson, N. J.
A. Vazekavicius, 70 Lafayette St.

Pittsburg, Pa.
J. Kazakevicius, 103 No. Main St.
Plymouth, Pa.
S. Potelunus, 345 E. River St.

ROCKFORD, ILL.
Adomas Kazakevicius, 310 E. State st.
SO. CHICAGO, ILL.
Pet. Ostrovskis, 8701 Commercial Av.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens Street.
J. G. Geguzis, 28 W. Broadway.

Springfield, Ill.
G. Tachilnuckas, 1217 W. Jefferson St.
Scranton, Pa.
Geo. Baltrunas, 2018 Luzerne St.

Quon. Petriky, 1514 Ross Ave.
Shenandoah, Pa.
T. Kryzhanas, 38 E. Centre St.

Union City, Conn.
D. F. Elmatis, 65 Brenham st.
Waterbury, Conn.
J. Zemanauskas, 39 W. Porter St.

Jurgis Zemanaitis, 324 Bank st.
Worcester, Mass.
Ant. Bernotas, 45 Ward St.

Naujausios Knygos
gaunamos "Lietuvos" redakcijoj.

APIE BALTRU-GIRTOUKI. Vaidelis is gyvenimo lietuviu girtuokiu. Ryzio, 1909. Pust. 32. 10c.

ARCHAIOLOGISKI TYRINIMAI. Gaidis apylinkiu. Kun. Juozas Zio- go. 21 paveikslu. (Iz "Lietuvy Tautos"). Vilniaus, 1909. Pust. 23. 40c.

ANTANO BARANAUŠKIO. (A. a. kunigo vyskupo) laisviki ir profesori- jo. Baudouina de Courtenay. (Iz "Lietuvy Tautos"). Vilniaus, 1909 m. Pust. 28. 40c.

BURTAL. Zigmanto Pribylskio vienausios komedija. Išvėrtė ir išleido Lūdas Gira. Vilniaus, 1909. Pust. 16. 10c.

DŽIOVA. JOS PRIEŽASTIS IR KOVA SU JA. Dr. K. Jokanto. (Mar- rijampolės paskaita). Vilniaus, 1909. Pust. 38. 10c.

GILSĖ. Dėkų legenda ir HOBUTS VARGAI. Parašė Vincas Krėvė. Vilniaus, 1909. Pust. 42. 10c.

GIMDYMO SLEPINIAI. Parašė Vi- dunas. Labai naudinga ir verta per- skaityti kiekvienam šitą knygėlę. Tiltėje, 1909 m. Pust. 36. Kaina 45.

IS SEINŲ VYSKUPYSTĖS HISTO- RIJOS. Parengė spaudon J. Basa- navicius ir K. Grinius. (Iz "Lietuvy Tautos"). Vilniaus, 1909. Pust. 41. Kaina 50c.

KLAIDA. Apsaka parašyta Las- dyru Pėlėdos. Kas šios raštininkės veidveidus skaito, tas žino jų vertę ir nesigalios šitą knygėlę perkaityti. Jį parašyta is lietuvių gyvenimo. Vi- lniaus, 1910. Pust. 520. \$1.00.

"LIETUVIŲ TAUTA". I. Mokslo Draugijos raštai. Knyga 1, dalis 3. Vilniaus, 1909. \$1.25.

MUSŲ GERASIS. Dviejų veiksnių komedija. Parašė žemaitis Vilniaus, 1909. Pust. 26. 10c.

NASLAITAI. Drama keturių veik- mių. Parašė M. Valiūnas. Boston, Mass. 1909. Pust. 22. Kaina 10c.

NUO AUDROS PASIŠLĖPUS. Pa- rašė žemaitis Vilniaus, 1909. Pust. 16. Kaina 50c.

RAŠYBOS LAVINIMOSI DARBAI. Pradedamoms mokytoms. Sutais- sės mokytojas S. Vaznelis su pagel- ba J. J. Šiaulainio. 1909. Pust. 112. Kaina 20c.

Nauji Muzikolizski Veiklai.
Lietuviška muzika. ČESLOVO SOS- NAUSKIO.

V. Sastuva. UŽMIGO ŽEMĖ. Su- statyta vienam balsui, fortepianui pri- tariant. Žodžiai Mairionio. Peterbur- ge, 1909 m. 50c.

VI. Sastuva. Ta pati daina UŽMI- GO ŽEMĖ. Misiereis balsams a capella. Peterburge, 1909 m. 50c.

VII. Sastuva. SKUBINK PRIE KRYŽIAUS. Vienam balsui, forte- pianui arba vargonams ir smuikui pri- tariant. Žodžiai kun. M. Gustakio. Peterburge, 1909 m. 50c.

VIII. Sastuva. SIUNTĖ MANE MO- TINELE. Liaudies daina, keturiems mišrieis balsams. Peterburge, 1909 m. 50c.

IX. Sastuva. KARVELĖLI. Liau- dies daina, keturiems mišrieis bal- sams. Peterburge, 1909 m. 40c.

X. Sastuva. TU MANO MOTINELE. Liaudies daina, keturiems mišrieis dū- tui arba dūtiniam moteriškam. Peterburge, 1909 m. \$1.00.

XI. Sastuva. LEKŠ SAKALELI. Liaudies daina. Duetas sopran- balsams. Peterburge, 1909 m. \$1.00.

GIESMĖ I PANELE SVENČIAU- SIŲ. Vienam balsui (Bartoniui arba Mezosopranui) su vargonais. Mu- sika Juozapo Naujalo. Op. 11. Ka- nas. Kaina 45c.

Vaikams gražios su parzuotais piešinėliais-paveikslais Knygelės.

I. Gražia paveikslėliai, bet dar gražiau aprašymėliai. Vilniaus, 1910. Kaina 10c.

II. Kas atsitiko kiaučių namuose. Vilniaus, 1910. 10c.

III. Kiek daktelių įvairių — tiek elučių įdomių! Vilniaus, 1910 m. Kaina 10c.

IV. Nesigalėjai, vaikeli, perskaityti šitą knygėlę! Vilniaus, 1910. 10c.

V. Sveiki gyvi! Vilniaus, 1910 m. Kaina 10c.

VI. Dėdės Tomo Trobelis. Vilniaus, 1910 m. 15c.

VII. Kiek čia įvairių žvėrių ir na- minių gyvulių! Vilniaus, 1910 m. Kaina 15c.

VIII. Pelenė. Vilniaus, 1910 m. Kaina 15c.

IX. Robinsonas. Vilniaus, 1910 m. Kaina 15c.

X. Randonio kėpuraitė. Vilniaus, 1910 m. Kaina 15c.

XI. Gul' Standienis jau ant šieno... Imant kartu visą II vaikų knyge- lę, nuleidžiama 25% arba visos už Vilniaus, 1910 m. Kaina 20c.

Knygų Katalogas

No. 4. Aluma ir kitos pasakos Guy de Maupassant'o, vertė J. Lauks. Telpa šios pasakos: 1. Aluma, 2. Ne- tikri brangieji akmenys, 3. Baimė, 4. Du maži kareiviai, 5. Dienynas pa- dukliu, 6. Mėnesienioje, 7. Valdiu- kas, 8. Užsislūgęs padangė, 9. Atsikiri- mas, 10. Vienatvė, 11. Tėvas ir sunis ir 12. Rožė. Guy de Maupassant yra vienas is geriausių rašytojų pasa- kyje. Vilniaus, 1909. Pust. 138. 35c.

No. 27. Gyvenimo mokyklė. Parašė Orono Sved-Marten. Lietuviškas ka- bon išvėrtė K. Zogota. Užrašai para- šėjusio žmonės. Labai naudinga kny- ga. Didelio formato. Chicago, Ill. Pust. 235. \$1.25

No. 35. Gyvenimo vaizdėliai, muside- antai is devynių sekantių grafių pasak- kaitis: Atsivėlimas, Vagis, Kas kaitas, Gėdvės valkai, Paparčio žie- das, Miesto sargas, Signalas, Kieki- bus, Boro ežerė. Chicago, Ill. 1909. Pust. 99. 15c.

No. 43. Is gyvenimo lietuvių Vė- lių bel Vėlių. Pasakos surinktos 6-ro J. Basanavičiaus. Šioje knygoje telpa keti šimtai grafių pasakų, apie rojų (dangų), švėjų, peizažų, apie jėgų mąstymą, apie dvasines (dvasias), vėliū, jų valdymą ir t. t. Pasakos užrašytos tokioje tarmėje, kokiąje bu- vo girėtos. Paveikslai — pagal tar- mę paverčėdėjų; šiauliuose — pagal tarmę šiauliečių; suvalių gub. — pa- gal tarmę suvaliečių; Prūsų Lietu- vių — pagal tarmę Prūsų lietuvių; Dūkijoj — pagal tarmę dūkų ir t. t. Chicago, Ill. 1909. Pust. 470. Popierio apdaruose. \$2.00

No. 381. Gyvėbė (kantatas) ir kitos trumpesios poemos. Parašė Jonas Vi- kšoras. Telpa čia eilės: Gyvėbė, Is- tvirklė, Vylis, 3 sonetai, Proverbiai ir Jautimai. Chicago, Ill. 1907. Pus- lapų 41. 15c.

No. 397. Keplos kancios. Eilės. Pa- rašė Liepkas. Chicago, Ill. 1909. Pus- lapų 28. 10c.

No. 436. Revoliucijos dainos. Suras- kiotas is visur 24 dainos naujos ga- dydės is revoliucijos atbalsų. Chi- cago, Ill. 1908. Pust. 30. 15c.

No. 471. Akyv aplėrėdėkimali avietė, i kurios žmonės nuolat žūti, bet jų gerai neapmąsta. Su 7 paveikslėliais. Labai naudinga knygelė tiems kurie nori sužinoti, iš ko darosi šaltai, gripasmai, lietus ir sulegas. Kas yra dešial, ant ko jie laikosi ir t. t. Chi- cago, Ill. 1894. Pust. 79. 25c.

No. 472. Tiesiai susipažinti su orų y- tybėmis, vėta perskaityti. Chicago, Ill. 1907. Pust. 253. 75c.

No. 1209. Angliškos Kalbos Vadovė- lis tiems, kurie nori trumpu laiku pa- mokti anglišką susikalbėti kasdieni- mi angliškais kalbos padam per sa- ve pagelbos mokytojo. Chicago, Ill. 1908. Pust. 90. 25c.

No. 1300. Rankvedys angliškos kal- bos. Pagal Ollendorfo, Harvey, Mar- well ir kitus surasė J. Lauks. Yra tai praktiškausia knyga išmokinti- mi angliškais kalbos padam per sa- ve pagelbos mokytojo. Chicago, Ill. 1906. Pust. 307. \$1.25

No. 1326. Žodynas lietuviškai-angli- škos kalbos. (Dalis I.) Sutaisė A. La- lis. Čia ras visus lietuviškus žodius išguldytus angliškai. Koznas žodis pa- ženkintas kursyvosiomis litaromis prie kokių gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formata 6x9 colius. Kieti audinio apdarai. Chicago, Ill. 1902. Pust. 352. \$2.00

No. 1327. Žodynas angliškai-lietuvi- škos kalbos. (Dalis II.) Sutaisė A. La- lis. Čia ras visus angliškus žodius angliškai žodžiu kabėse yra pridėta tarmė, kaip žodžius angliškai tati- telpi kiekvienas žodis pasėnkintas kursyvosiomis litaromis prie kokių gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formata 6x9 colius. Grafiškai drus- tų apdarai, nugarą ir kampai drus- tos, gražios morokio skūros, šonai audinio, ant nugaros parašas auksu litarom- lapų kraštai marmurini. \$4.00

Ta pati knyga popierio, apdar. \$3.00

No. 1328. Žodynas lietuviškai-angli- škos ir angliškai-lietuviškos kalbės (abi dalys — I ir II, t. y. No. 1326 ir No. 1327) vienoje knygoje. Yra tai reika- lingiausia knyga norintiems gerai pa- žinti lietuviškas ir angliškas kalbas. Chicago, Ill. 1908. \$1.00

No. 1457. Danguis Augstumas ir žmogaus smegenis. Anykštų šilelis ir daugelis naudingų žinių. Sutaisė P. M. Pust. 112. 15c.

No. 1420. Tikyba ar mokslas. Tikė- jimai, moksliškai ir draugiskai poli- tiškai tyrinėjimai, surinkti D-ro J. Šilupo. Antras patalstas ir padidin- tas spaudimas. Chicago, Ill. 1901. Pus- lapų 211. 50c.

No. 1521. Paslaptys Magijos bei spi- ritizmo žvilgsnis mokslo. Pagal vė- tims šaltinius lenkiškai sutaisė P. J. Lietuviškai vertė J. Lauks. Yra tai išskaidomas moky darymo, šioje kny- goje atrastie visas moky ir burtų pa- slaptis ir jos supaprastė, nes šikiš- kiai aprašytos ir pavelikailas parodytos vi- sos slaptybės ir burtų jų darymo. Chi- cago, Ill. 1908. Pust. 262. 50c.

No. 134. Sidabrinė kryželis arba dailė is Nazareto. Apsaka is laisvų kankinimo Kristaus. Eugenijus Sos- vertė J. Lauks. Chicago, Ill. 1906. Pust. 1. (Šitą knygėlę Vilniaus vy- kupas uždraudė lietuviams skaityti.) Kaina 50c.

No. 480. Biologija arba mokslas apie gyvų daiktus. Pagal profesorių Nus- barmas sutaisė Sernas. Mokslo, ko- kiu būdu radosi gyvi sutvėrimai ant mūsų žemės, kaip jie vystėsi, pradė- jus nuo mažų vabalėlių, iki dido lig paukščio, žvėrių ir paties žmogaus. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901. Pust. 147. 40c.

No. 525. Kaip gyvena augmenys? Pagal Lunkevičių ir kitus sutaisė Sernas. Su paveikslėliais. Yra tai apra- šymas apie įvairius mūsų žemės aug- menis, jų sudėjimą ir atmainas, gyvi ir pletėjimais nuo pat menkiausių pav- dalų iki didžiausių ir tobuliausių. Chi- cago, Ill. 1901. Pust. 129. 35c.

No. 526. Kada ir kokiu būdu svietas sutvėrėtas. Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Is vokiečių kalbos vertė J. ligandzas. Aprašyta, kokiu būdu tre- riasi dangiškai kūnai ir kaip mūsų žemė susivėrė, telpi, kokiu būdu atar- rado ant jos gyvėbė. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1906. Pust. 140. 35c.

No. 527. Kada ir kokiu būdu gal svietas kada-nors pasibaigti. Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Is vokiečių kalbos vertė J. ligandzas. Aprašyta, kokiu būdu tre- riasi dangiškai kūnai ir kaip mūsų žemė susivėrė, telpi, kokiu būdu atar- rado ant jos gyvėbė. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1906. Pust. 140. 35c.

No. 548. Oras, Vanduo, šviesa ir šiluma. Lektija Prof. Blochman'o. Su- taisė Sernas. Visiems suprantamai apra- šyta tytybės chemiškai ir fiziškai proceso, atskleidama parodymų kuro yra daugelis tam tikrų paveikslėlių. Chicago, Ill. 1907. Pust. 138. 40c.

No. 553. Pajėjimas organiko svieto. Pagal Bitner sutaisė Sernas. Knyga didelis moksliškis vertės. Ji aprašo tvėrimą viso sutvėrimo ir visų gam- tos sutvėrimų daiktų; parodo, pagal se- nausius ir šiaulius žemės augu- menis, žvėgi milijonų metų atgal gy- vėbės ant žemės augmenis, vabalus, žvėrė, paukščius ir t. t. Su paveikslė- liais. Chicago, Ill. 1905. Pust. 137. 35c.

No. 569. Svieto pabaiga. Is rusiškai vertė Pr. Šluellis. Kas nori atsiato- ti, kada bus svieto pabaiga, tegul per- skaito šitą knygėlę. Chicago, Ill. 1902. Pust. 31. 10c.

No. 597. Žvėrys ir žmogus. Pagal Schmebl'j sutaisė Sernas. Mokslo- apie subulavojimą kuno visokių žvė- rių, paukščių, sąnarkų, žarnapiulių ir žmogaus. Kiekvienas žvėris arba gyvė aprašytas kas sau su visomis jo ypatybėmis ir kokių gyvųjų giminių jis turi. Su paveikslėliais. Chi- cago, Ill. 1906. Pust. 313. \$1.00

No. 606. Alrija. Lapai is istorijos Alrijos. Parašė A. Janulaitis. Chi- cago, Ill. 1908. Pust. 63. 15c.

No. 635. Žinologija arba mokslas apie žemės tautas. Pagal Dr. M. Ha- berland'o parašė Sernas. Su paveikslė- liais. Yra tai svarbiausia moksliška knyga apie visas mūsų pasaulis žmo- nių vėles. Ji pasakoja visų vėlepy- čių, visų žemės kraštų ir net mažiaus- sių šalių žmones ir jų paveiklus. Aprašo jų klimes, parvė, tikėjimą, pa- ročius, užsiėmimą ir abetnail viską. Kas nori pilnai pažinti žmonių isto- rią, tegul perskaity šitą knygą. Chi- cago, Ill. 1903. Pust. 667. \$2.00

No. 1525. Rankvedis gramatų rašy- mui. Knygelė pamokanti, kaip ra- šyti gramatas i firmas, paštas, gimines, prietelius, mylimus ir myli- mas, prieš apsirodingi, i ponia, kun- gas, vyskupus ir kitus aukštos luo- mos ypatas. Pasvėnkintai ant Nau- ju metų, dienų vėduvių, gimimo ir kituose atsitikimuose. Chicago, Ill. \$2.50

No. 67. Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis I. Čia telpa 141 laisvų grafių, juokiu- gi, išmintingų ir žingėdžių pasakų. Chi- cago, Ill. 1903. Pust. 280. \$1.25

No. 68. Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis II. Čia telpa 205 laisvų grafių, juokiu- gi, išmintingų ir žingėdžių pasakų, boviandųjų kiekvienas skaito- toja ir klausytoja ir labai naudingas. Chicago, Ill. 1903. Pust. 330. \$1.25

No. 69. Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis III. Čia telpa 205 laisvų grafių, juokiu- gi, išmintingų ir žingėdžių pasakų, boviandųjų kiekvienas skaito- toja ir klausytoja ir labai naudingas. Chicago, Ill. 1903. Pust. 330. \$1.25

No. 1329. Žodynas. Tas pats kaip No. 1328, tik pilnai apdarytas bra- giu, gražiu morokio skura. (Čia audimo nėra nė žadėlio.) \$7.00

No. 1457. Danguis Augstumas ir žmogaus smegenis. Anykštų šilelis ir daugelis naudingų žinių. Sutaisė P. M. Pust. 112. 15c.

No. 1420. Tikyba ar mokslas. Tikė- jimai, moksliškai ir draugiskai poli- tiškai tyrinėjimai, surinkti D-ro J. Šilupo. Antras patalstas ir padidin- tas spaudimas. Chicago, Ill. 1901. Pus- lapų 211. 50c.

No. 1521. Paslaptys Magijos bei spi- ritizmo žvilgsnis mokslo. Pagal vė- tims šaltinius lenkiškai sutaisė P. J. Lietuviškai vertė J. Lauks. Yra tai išskaidomas moky darymo, šioje kny- goje atrastie visas moky ir burtų pa- slaptis ir jos supaprastė, nes šikiš- kiai aprašytos ir pavelikailas parodytos vi- sos slaptybės ir burtų jų darymo. Chi- cago, Ill. 1908. Pust. 262. 50c.

No. 134. Sidabrinė kryželis arba dailė is Nazareto. Apsaka is laisvų kankinimo Kristaus. Eugenijus Sos- vertė J. Lauks. Chicago, Ill. 1906. Pust. 1. (Šitą knygėlę Vilniaus vy- kupas uždraudė lietuviams skaityti.) Kaina 50c.

No. 480. Biologija arba mokslas apie gyvų daiktus. Pagal profesorių Nus- barmas sutaisė Sernas. Mokslo, ko- kiu būdu radosi gyvi sutvėrimai ant mūsų žemės, kaip jie vystėsi, pradė- jus nuo mažų vabalėlių, iki dido lig paukščio, žvėrių ir paties žmogaus. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901. Pust. 147. 40c.

No. 525. Kaip gyvena augmenys? Pagal Lunkevičių ir kitus sutaisė Sernas. Su paveikslėliais. Yra tai apra- šymas apie įvairius mūsų žemės aug- menis, jų sudėjimą ir atmainas, gyvi ir pletėjimais nuo pat menkiausių pav- dalų iki didžiausių ir tobuliausių. Chi- cago, Ill. 1901. Pust. 129. 35c.

No. 526. Kada ir kokiu būdu svietas sutvėrėtas. Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Is vokiečių kalbos vertė J. ligandzas. Aprašyta, kokiu būdu tre- riasi dangiškai kūnai ir kaip mūsų žemė susivėrė, telpi, kokiu būdu atar- rado ant jos gyvėbė. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1906. Pust. 140. 35c.

No. 527. Kada ir kokiu būdu gal svietas kada-nors pasibaigti. Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Is vokiečių kalbos vertė J. ligandzas. Aprašyta, kokiu būdu tre- riasi dangiškai kūnai ir kaip mūsų žemė susivėrė, telpi, kokiu būdu atar- rado ant jos gyvėbė. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1906. Pust. 140. 35c.

No. 548. Oras, Vanduo, šviesa ir šiluma. Lektija Prof. Blochman'o. Su- taisė Sernas. Visiems suprantamai apra- šyta tytybės chemiškai ir fiziškai proceso, atskleidama parodymų kuro yra daugelis tam tikrų paveikslėlių. Chicago, Ill. 1907. Pust. 138. 40c.

No. 553. Pajėjimas organiko svieto. Pagal Bitner sutaisė Sernas. Knyga didelis moksliškis vertės. Ji aprašo tvėrimą viso sutvėrimo ir visų gam- tos sutvėrimų daiktų; parodo, pagal se- nausius ir šiaulius žemės augu- menis, žvėgi milijonų metų atgal gy- vėbės ant žemės augmenis, vabalus, žvėrė, paukščius ir t. t. Su paveikslė- liais. Chicago, Ill. 1905. Pust. 137. 35c.

No. 569. Svieto pabaiga. Is rusiškai vertė Pr. Šluellis. Kas nori atsiato- ti, kada bus svieto pabaiga, tegul per- skaito šitą knygėlę. Chicago, Ill. 1902. Pust. 31. 10c.

No. 597. Žvėrys ir žmogus. Pagal Schmebl'j sutaisė Sernas. Mokslo- apie subulavojimą kuno visokių žvė- rių, paukščių, sąnarkų, žarnapiulių ir žmogaus. Kiekvienas žvėris arba gyvė aprašytas kas sau su visomis jo ypatybėmis ir kokių gyvųjų giminių jis turi. Su paveikslėliais. Chi- cago, Ill. 1906. Pust. 313. \$1.00

No. 606. Alrija. Lapai is istorijos Alrijos. Parašė A. Janulaitis. Chi- cago, Ill. 1908. Pust. 63. 15c.

No. 635. Žinologija arba mokslas apie žemės tautas. Pagal Dr. M. Ha- berland'o parašė Sernas. Su paveikslė- liais. Yra tai svarbiausia moksliška knyga apie visas mūsų pasaulis žmo- nių vėles. Ji pasakoja visų vėlepy- čių, visų žemės kraštų ir net mažiaus- sių šalių žmones ir jų paveiklus. Aprašo jų klimes, parvė, tikėjimą, pa- ročius, užsiėmimą ir abetnail viską. Kas nori pilnai pažinti žmonių isto- rią, tegul perskaity šitą knygą. Chi- cago, Ill. 1903. Pust. 667. \$2.00

No. 1525. Rankvedis gramatų rašy- mui. Knygelė pamokanti, kaip ra- šyti gramatas i firmas, paštas, gimines, prietelius, mylimus ir myli- mas, prieš apsirodingi, i ponia, kun- gas, vyskupus ir kitus aukštos luo- mos ypatas. Pasvėnkintai ant Nau- ju metų, dienų vėduvių, gimimo ir kituose atsitikimuose. Chicago, Ill. \$2.50

No. 67. Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis I. Čia telpa 141 laisvų grafių, juokiu- gi, išmintingų ir žingėdžių pasakų. Chi- cago, Ill. 1903. Pust. 280. \$1.25

No. 68. Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis II. Čia telpa 205 laisvų grafių, juokiu- gi, išmintingų ir žingėdžių pasakų, boviandųjų kiekvienas skaito- toja ir klausytoja ir labai naudingas. Chicago, Ill. 1903. Pust. 330. \$1.25

No. 69. Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis III. Čia telpa 205 laisvų grafių, juokiu- gi, išmintingų ir žingėdžių pasakų, boviandųjų kiekvienas skaito- toja ir klausytoja ir labai naudingas. Chicago, Ill. 1903. Pust. 330. \$1.25

pust. 332. \$1.25

Drutai apdaryti. \$1.50

No. 70. Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis IV. Čia telpa 205 laisvų grafių, juokiu- gi, išmintingų ir žingėdžių pasakų, boviandųjų kiekvienas skaito- toja ir klausytoja ir labai naudingas. Chicago, Ill. 1903. Pust. 330. \$1.25

No. 71. Lietuviškos pasakos įvair

